

Zdeňka Vítková:
Když jde podnikání a ekologie
ruku v ruce 4/

rozhovor:
Vladimír Kočí: Recyklovaný
papír v kancelářích? Není to
špatně. Je to málo. 12/

PRAŽSKÁ EVVOLUCE

magazín o ekovýchově v Praze
1 / 2017

Ekologická
výchova v Praze

ÚVODNÍK

Svého času se ve firmách jako snadné environmentální opatření hojně zaváděla povinná patička mailu. Ta měla čtenáře upozornit na dosud zřejmě nezřejmou existenci životního prostředí. Měla mu připomenout, že na životní prostředí je potřeba myslet. Zejména až se bude celý mail tisknout.

A je to potřeba, tyhle ty patičky. Ne že ne. Malá příhoda k dobru.

Moje žena svého času pracovala ve velké veřejnoprávní korporaci. Paní sekretářku tam dělala starší a velmi svědomitá paní, která počítačům zdravě nevěřila. A každý mail, který poslala, zároveň vytiskla a položila adresátům na stůl. Měla tak opravdu jistotu, že mail došel. Konec konců, došel tam spolu s ní!

A svědomitě mailly tiskla i s douškou, aby lidé mysleli na životní prostředí. Některé důležité věci je třeba lidem připomínat pořád.

Svého času se k světovému hnutí mailových patiček myslících na životní prostředí přidal i Mirek Lupač z Agentury Koniklec. A já se svého času těšil na každý další Mirkův mail, abych mohl popatřit na jeho patičku. Měl jsem z ní radost úplně tetelivou. Je v ní ryzí pravda a ryzí rošťáctví. Dejte si:

Zvažte, zda je nutné tuto zprávu číst. Možná by ji stačilo jen vytisknout.

Jak vidíte pouhým okem, právě čtete další číslo Pražské EVVolute, tentokrát jsou hlavním tématem firmy. Zvažte, zda je to nutné číst...

Martin Mach Ondřej

Pražská EVVolute
1 / 2017

Pro hlavní město Prahu 10. 3. 2017 vydal BEZK, z. s.
Obsahové zaměření časopisu je připravováno
ve spolupráci s Poradní skupinou EVO.
portalzp.praha.eu/evvo

BEZK
Letohradská 17
170 00 Praha 7
233 381 546
www.bezk.cz
redakce@prazskaevvolute.cz
www.prazskaevvolute.cz

Vydání připravil: Martin Mach Ondřej
Grafický návrh a sazba: Matouš Mihaliček
Korektura: Tereza Münz
Foto na titulní straně: [Matthew Simoneau](#) / Flickr.
Licence: CC BY 2.0.

OBSAH

4/

Zdeňka Vítková

Když jde podnikání a ekologie ruku v ruce

10/

Zdeňka Vítková

Greenwashing: Když je eko jenom na oko

12/

Rozhovor

Vladimír Kočí: Recyklovaný papír v kancelářích? Není to špatně. Je to málo.

15/

Tereza Součková

Ještěrky a brouci a stavby

17/

Zdeňka Vítková

Příměstské tábory nabízí dobrodružství přímo ve městě

19/

Jan Moravec

Pražské rybníky

24/

Aleš Rudl

Pražské jehličnany

27/

Zdeňka Černá a Michaela Slussareff

Geolokační hry – Historie a jejich využití ve vzdělávání

30/

Co se děje v...

43/

Recenze:

Stromy jako bytosti

44/

Kalendář akcí

48/

Vybrané pražské projekty a aktivity v oblasti EVVO

51/

Samo se to neuklidí

Zdeňka Vítková

Když jde podnikání a ekologie ruku v ruce

Stále větší zájem o životní prostředí ve společnosti tlačí k odpovědnému chování i firmy. Nejenže se zpřísnují zákony, které musí podniky dodržovat, některé firmy samy začínají usilovat o to, aby byl jejich provoz a obrázek na veřejnosti co „nejzelenější“. Některé podniky počítají svou uhlíkovou stopu, další školí zaměstnance k ohleduplnějšímu chování k přírodě a jiné se snaží na tomto poli vzdělávat i děti a dospělé.

Být víc „eko“ může přinést firmám řadu výhod a úspor samo o sobě. Mohou ušetřit své náklady za energie, suroviny, snížit poplatky za produkci odpadu nebo předejít ekologickým škodám ze své výroby. Neméně důležité je ale také to, že je jejich ekologické snažení dělá uvědomělejšími a sympatičtějšími v očích zákazníků nebo partnerů, což může být v neúprosném konkurenčním boji nemalou výhodou.

Některé firmy mají ostatně péči o životní prostředí přímo jako předmět podnikání. Nakládání s odpady, čištění vod, příprava revitalizací, posudků vlivů na životní prostředí nebo poradenství v oboru a další obory se neobejdou bez pracovníků vzdělaných i po

Výstava Společně pro udržitelnou budoucnost ve Studiu Alta byla součástí ekokampaně firmy IKEA. Foto: IKEA

environmentální stránce. Kromě nich ale potřebují i osvěcenou a spolupracující veřejnost. Není proto náhoda, že se pouští i do ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty dětí i dospělých.

Posvítit si na odpady a vodu

Pražské služby, které se v hlavním městě starají především o svoz a zpracování odpadu, například už několik let pořádají před Vánoci kampaň „Kam s ním“. Jejím cílem je upozornit na přetrvávající nešvary při nakládání

*Pracovník Metrostavu sbírá v deltě řeky Visly vzácnou kapradinu nepukalku vzplývající.
Foto: Metrostav*

s odpady z domácností a přesvědčit Pražany, aby se při vyhazování odpadu chovali zodpovědněji. Kampaň informuje obyvatele, že rozbítý nábytek, matrace ani velké elektrospotřebiče nepatří vedle nádob na opad, ale do sběrných dvorů. Maskoti kampaně, plyšový potkan, pak navštěvují i školy a ukazují dětem, jak správně odpad třídit.

O ekologických tématech podnik veřejnost informuje i na každoročním dni otevřených dveří a Dni Země. „Na informační oranžový infostánek firmy lze narazit i na dalších akcích pořádaných městskými částmi“, dodává mluvčí Pražských služeb Radim Mana. Nejen firmy a školy se mohou vydat také na exkurzi do pražské spalovny odpadu, sběrného dvora nebo třídičky papíru.

Podobné akce, jen ne o odpadech, ale o vodě a jejím čištění, organizují Pražské vodovody a kanalizace. Lidé mohou navštívit Muzeum pražského vodárenství a úpravný vody v Podolí nebo se na webových stránkách společnosti dozvědět tipy na úspory a spočítat si spotřebu vody v domácnosti na kalkulačce. Děti se pak mohou zapojit do Klubu vodních strážců, v rámci něhož se dozvědí užitečné informace o vodě a jejím čištění. Se školou pak mohou navštívit podolské muzeum nebo pokusy a povídání o koloběhu vody ve vodárenství, ale i čistírně odpadních vod Horní Počernice Čertousy.

Kromě vlastních osvětových aktivit spolupracují Pražské vodovody a kanalizace s Českým svazem ochránců přírody (ČSOP), s jehož pomocí budují ve svých areálech podmínky pro volně žijící rostliny a živočichy – ptačí budky, včelíny, pestré trávníky nebo jezírka. Mateřská společnost Veolia je také partnerem projektu Vodní dům na Želivce, který provozuje ČSOP Vlašim.

Stavaři a jejich uhlíková stopa

U dalších firem by se naopak mohlo zdát, že budou hledat svá ekologická témata jen těžko. Jejich denním chlebem je zejména budování našeho umělého lidského světa. Ale právě proto mohou tyto společnosti udělat pro přírodu mnoho. Zejména u velkých podniků může mít i drobné zlepšení v přístupu k životnímu prostředí významný dopad.

Některé významné české firmy zabývající se stavebními a dalšími činnostmi jsou například registrovány v programu Evropské unie EMAS (Eco Management and Audit Scheme) spravovaného Českou informační agenturou životního prostředí CENIA. Patří k nim Geosan Group, Hochtief CZ, Metrostav, Omnicon, Relimex, Subterra nebo Strabag.

Cílem programu je motivovat společnosti k odpovědnému chování nad rámec zákonů. Ekologická hlediska se mají stát součástí celkové firemní strategie i každodenní praxe. Firma nejprve popíše dopady své činnosti na životní prostředí a poté si stanoví konkrétní cíle, jak bude krok za krokem zmírňovat svůj negativní vliv na okolí.

Podle tiskového mluvčího Metrostavu Vojtěcha Kostihy bylo pro společnost přínosem programu už jen zmapování a zjištění stávajícího vlivu na životní prostředí a následné nalezení možností zlepšení. Firmě se díky

programu podařilo snížit spotřebu energie a vody i produkci odpadů. „Jinak recyklujeme – jednak v kancelářích, ale taky na stavbách, sledujeme uhlíkovou stopu/spotřebu u nákladních aut. Spotřebu normujeme podle nejšetrnějších řidičů. Sledujeme a omezuje hlučnost a prašnost,“ vyjmenovává mluvčí.

Sledování uhlíkové stopy a snižování emisí CO₂ by podnik rád v budoucnu zavedl napříč celou Skupinou Metrostav. „Zvažujeme například podporu využívání veřejné dopravy

místo osobních automobilů, nevyužívání letecké dopravy při služebních cestách, podporu jízdy na kole a podobně,“ dodává mluvčí.

Kromě EMAS mohou firmy zavádět environmentální management také prostřednictvím normy ISO 14001. Obě dvě certifikace jsou vydávány nezávislou třetí stranou a lze je zavést v soukromých firmách i veřejných institucích, třeba na úřadech. Certifikáty mohou firmám přinést plusové body ve výběrových řízeních i při jednáních s investory, pojišťovnami, úřady, bankami i u veřejnosti.

Normu pro spotřebu aut nastavuje Metrostav podle nejšetrnějších řidičů. Foto: Metrostav

To potvrzuje i Vojtěch Kostiha z Metrostavu: „Zapojení se do EMAS je pro nás výhodné. Někteří čeští investoři i investoři z EU EMAS nebo podobné programy vyžadují jako podmínku pro zapojení se do soutěže o stavební dílo. Lze tedy říct, že EMAS pro nás někdy představuje konkurenční výhodu.“

Firma zapojená do programu EMAS může využít i sníženého poplatku za propůjčení dalšího mezi firmami populárního ekologického opatření, a to ekoznaček.

Lístky, kytičky... zkratka ekoznačky

Na rozdíl od výše popsaných certifikátů, které se zaměřují na celkové působení firmy, se ekoznačení týká jen konkrétních výrobků nebo služeb firmy. Označení „ekologicky šetrný výrobek“, „ekologicky šetrná služba“ i ekoznačku Evropské unie má v Česku na starosti rovněž CENIA.

Obdržet ekoznačku mohou jen takové výrobky nebo služby, které jsou v průběhu celého

životního cyklu prokazatelně šetrnější k životnímu prostředí nebo zdraví spotřebitele než běžné produkty. Ekoznačení je rovněž dobrovolný nástroj a je jen na firmě, zda se rozhodne o něj požádat a zaplatit licenční poplatek.

V Praze se mohou ekoznačkou pochlubit firmy HON, MY DVA a Český nábytek vyrábějící kancelářský nábytek, firma CIUR produkcující tepelnou izolaci ze sběrového papíru

a další výrobci nebo tiskárny. Ekologicky šetrné služby pak nabízí Hotel Adalbert v areálu Břevnovského kláštera, hotel Adria na Václavském náměstí, Plaza Alta na Praze 7 nebo JURYS INN v Karlíně.

Na obalech ale můžeme narazit na mnoho dalších obrázků a značek. Význam a důvěryhodnost množství z nich uvádí na svých stránkách časopis dTest nebo Ekoporadna.

Informační stánek Pražských služeb při osvětové akci Kam s ním. Foto: Pražské služby

Potkání, maskoti kampaně Kam s ním, při osvětové činnosti. Foto: Pražské služby

Ekologicky, šetrně, ohleduplně... na vlastní pěst

Další firmy se pouští do vlastních aktivit. Podle výsledků průzkumu společnosti E.ON a agentury Ipsos se 80 % českých firem snaží šetřit energie a přijalo nebo pracuje na opatřeních snižujících spotřebu energie. Nejčastěji formou instalace úsporného osvětlení, výměnou oken a zateplením fasády budov. Zejména malé a střední firmy se snaží snižovat náklady za energie také

podporou úsporného chování zaměstnanců, například důsledným vypínáním spotřebičů.

Některé společnosti zavádí firemní dobrovolnictví a alespoň jeden den v roce se jejich zaměstnanci vydávají do přírody například sázet stromky. Další firmy spolupracují s ekologickými neziskovými organizacemi dlouhodobě a podporují jejich osvětové nebo ochranné úsilí finančně nebo zapojením se do jejich kampaní.

Mobilní operátor Vodafone například už v roce 2011 zavedl První zelenou síť. To znamená, že jeho telekomunikační síť je ze 70 % napájena z obnovitelných zdrojů energie. To činí přes 60 GWh ročně. Díky tomuto projektu se operátorovi podařilo s předstihem splnit svůj závazek snížit do roku 2020 své emise CO₂ o 50 % v porovnání s rokem 2006/07.

Obnovitelnou energii dodává operátorovi společnost E.ON. „Zbývá třetina spotřeby sítě, u níž nedokážeme dodávku energie ovlivnit, například protože jsme zde v nájmu nebo sdílíme vysílač s ostatními operátory, je kompenzovaná výsadbou stromů ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny,“ vysvětluje Veronika Exnerová z Vodafone. Dosud podle jejích slov vysadili přes půl milionu sazenic stromů v chráněných krajinných oblastech po celé České republice.

Environmentální aktivity bank už dva roky hodnotí server Bankovní poplatky. Zelenou bankou byla už podruhé v řadě vyhlášena na webu VstřícnaBanka.cz Česká spořitelna. Banka zabodovala u hodnotitelů především svým energetickým dispečerským systémem, který jí umožňuje sledovat a regulovat spotřebu energií.

„Díky němu dokážeme spotřebu energií snižovat. Zatím je do dispečerského systému zapojena ¼ všech poboček. Dále se chceme více zaměřit na úsporu energií, které využívá

Den otevřených dveří v muzeu Pražských vodáren a kanalizací. Foto: PVK

srovnání porovnatelných skupin budov – budovy centrály, pobočky do určité velikosti, pobočky v nákupních centrech a podobně,“ pokračuje mluvčí. Součástí aplikace jsou i příklady dobré praxe – ukázky, jak se podařilo konkrétní budově snížit energetickou náročnost. Kromě toho více než tři čtvrtiny elektrické energie spotřebované v České spořitelně zajišťují obnovitelné zdroje.

Druhou příčku soutěže obsadila v loňském roce Sperbank s nejnižší uhlíkovou stopou. Sperbank je zároveň první bankou v Česku, která se zapojila do klimatického programu obecně prospěšné společnosti CI2 SLEDUJEME / SNIŽUJEME CO₂, která institucím pomáhá najít a potlačit největší „žrouty“ energie ve svém provozu. Program je realizován pod záštitou Ministerstva životního prostředí ČR a kromě banky se do něj zapojil i Úřad vlády České republiky, Národní síť Zdravých měst ČR, Vitana nebo Skanska.

Inspirace ze Skandinávie

Ne náhodou mají poslední dvě společnosti vlastníky ze Skandinávie, jež své podniky k šetrnějšímu chování k životnímu prostředí motivují více než ostatní. Dalším takovým podnikem je IKEA. Švédský prodejce nábytku spustil například na začátku tohoto roku v obchodním domě na Zličíně novou službu Druhý život nábytku, která zákazníkům

umožňuje prodat nevyužitý či nepotřebný nábytek IKEA v koutku se zlevněným zbožím. Firma se tímto způsobem snaží prodloužit svému nábytku životnost a snížit množství odpadu.

Kde hledat (a najít)

Menší podniky se do ekologie často pouštějí z nadšení a přesvědčení majitele. Uvědomělé podniky působící v Praze mapuje iniciativa Greenglasses. Její mapová databáze zahrnuje mnoho pražských obchodů a služeb, kde můžete nakoupit nebo strávit čas tak nějak „zeleněji“.

Spotřebiteli mohou být k užitku i další databáze k přírodě šetrnějším výrobkům. Koalice českých ekologických organizací vystupujících proti palmovému oleji, jehož produkce ničí tropické pralesy napříč kontinenty, na svém webu informuje o produktech bez této suroviny. Novinkou letošního roku na poli, nebo spíše plantáži, palmového oleje je certifikace pro restaurace, které se zřekly tohoto tuku. Na začátku letošního roku ji spustil ochránářský spolek Lestari.

Ing. Zdeňka Vítková vystudovala Aplikovanou ekologii na ČZU. Je redaktorkou serveru Eko-list.cz.

naše vzduchotechnika, tam je totiž často spotřeba nejvyšší,“ uvádí Kristýna Havligerová, tisková mluvčí banky.

K úspoře energií přispívá také projekt Energetická liga – webová aplikace, která na internetu poskytuje zaměstnancům informace o spotřebách energií ve všech objektech spořitelně a vytváří žebříček podle spotřeby elektřiny, tepla a plynu.

„Žebříček skokanů ukazuje, která pobočka meziročně energií nejvíce uspořila, nebo naopak spotřebovala. Žebříček skupin nabízí

Zdeňka Vítková

Greenwashing: Když je eko jenom na oko

Zájem o životní prostředí a podnikání šetrné k přírodě dělá společnosti v očích zákazníků sympatickými a může pro ně znamenat i konkurenční výhodu. Proto na své odpovědné chování rády upozorňují a vyzdvihují ho na svých webových stránkách, v reklamách a na obalech svých výrobků. Krásné řeči o čisté přírodě a jedinečném přátelském přístupu k životnímu prostředí ale neodpovídají vždy o realitě. V ní buď skutek utekl nebo to má nějaký háček. Nebo hák.

Pro praxi, kdy firma vydává svůj výrobek za šetrnější než ve skutečnosti je, se vžil anglický termín *greenwashing*, doslova „mytí na zeleno“. Forma takových ekologických-neekologických sdělení může být podle České informační agentury životního prostředí

(CENIA) velmi různá – od prostých vět až po speciální značky a obrázky.

Firmy například často zdůrazní jeden pozitivní přínos svých výrobků nebo služeb směrem k životnímu prostředí, ale jiné negativní zatají. Například fakt, že výroba energeticky úsporných zařízení stále výrazně zatěžuje prostředí či při ní vznikají nebezpečné odpady. Jindy společnosti nemají pro své

prohlášení o tom, že je její výrobek „eko“ či „bio“ vůbec žádný důkaz. Nebo používají jen líbivé věty o tom, že je jejich produkt „přírodní“, „odpovědný k životnímu prostředí“, ale nikde už není uvedeno, co konkrétně to znamená. Další výrobci používají vlastní značení, která se tváří jako certifikáty od nezávislé organizace, ale ve skutečnosti jimi nejsou. A někdy firmy význam svých environmentálních aktivit prostě přehánějí. Znakem

greenwashingu je, když firma vynakládá víc energie a prostředků na komunikaci environmentálních aspektů své činnosti či výrobků, než kolik vkládá do samotné činnosti či výrobků.

Typický příklad greenwashingu uvádí Štěpán Trojánek ve své diplomové práci zaměřené na téma udržitelného marketingu. Britská energetická společnost BP ve své reklamní kampani vehementně propagovala své aktivity v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Ty ale v té době tvořily méně než 1 % jejích tržeb. Kampaň se kvůli tomu stala terčem kritiky. Absurditu celé situace podtrhl únik ropy z plošiny BP v Mexickém zálivu, který se do historie zapsal jako jedna z největších environmentálních katastrof.

O greenwashing se jedná i v případě, kdy se firmy chlubí tím, že jejich výrobky neobsahují nebezpečné chemikálie, které jsou zakázány ze zákona nebo se v podobných produktech nevyskytují ani u konkurenčních výrobků.

Za klamavé označení lze považovat i informaci o recyklovatelnosti, ze které není jasné, zda se údaj týká celého výrobku, nebo pouze obalu. Právě příklady takových či obdobných prohrěšků uvádí na stránkách CENIA.

Autorství slova „greenwashing“ se přisuzuje Jay Westerveltovi, který tímto termínem v roce 1986 kritizoval praxi hotelů, jenž

Gigantický únik ropy z plošiny Deepwater Horizon, skvrna na zelené pověsti BP.

*Foto: NOAA's National Ocean Service / Flickr.
Licence: CC BY 2.0.*

nabádaly ve svých pokojích hosty k opakování používání ručníků. Samotná idea je správná, nemá smysl ručník prát po jednom použití. Westervelt ale poukázal na to, že hotely samotné se o nějaké významné úspory energie příliš nesnaží a jen se snaží zvýšit zisk tím, že sníží náklady na služby poskytované hostům.

Ing. Zdeňka Vítková vystudovala Aplikovanou ekologii na ČZU. Je redaktorkou serveru Ekolist.cz.

Vladimír Kočí: Recyklovaný papír v kancelářích? Není to špatně. Je to málo.

Jste děkanem Fakulty technologie ochrany prostředí. Moje představa je, že když za vámi přijde nějaká firma, že chce pracovat na zlepšení svých dopadů na životní prostředí, tak byste měli být schopní jí poradit. Je to tak?

Ano, ale ne vždy. Životní prostředí se dnes stává předmětem jakéhokoli podnikání. Ať jsou to stavaři, energetici, chemici, nebo IT firmy. A ačkoli se životnímu prostředí věnujeme opravdu do šířky, v mnoha těchto oblastech doma nemůžeme být. Nedokážeme zlepšit servery, aby měly menší energetickou spotřebu. To neumíme.

My se pohybujeme v oblasti chemie a životního prostředí jako takového. A firmy, aby zlepšily své dopady na životní prostředí, ne vždy potřebují chemika. Někdy firma může přírodě více pomoci tím, že začne například odebírat elektřinu od producenta, který jí

dokáže vyrobit environmentálně šetrněji. Ale na to nepotřebuje chemika.

My jí ale umíme ukázat, o kolik a v jakých hodnotách takovým krokem životnímu prostředí pomůže. To už vypočítat umíme.

A děláte to?

To už jsme v minulosti dělali jak pro firmy, tak pro instituce. Pro ministerstvo práce a sociálních věcí jsme dělali rozsáhlou analýzu, nyní jednáme o podobné analýze s Jihomoravským krajem.

Zajímavý poznatek na ministerstvu práce byl v tom, že největší benefit, který by mohli realizovat s poměrně malými náklady, je vyřešit lépe chlazení serverů. Jistě, dávali jsme se i na to, jestli třídí odpady a další věci, ale v celkových dopadech byl dopad chlazení serverů ten největší díl koláče.

Doc. Ing. Vladimír Kočí, Ph.D., vystudoval Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze, Ústav technologie vody a prostředí. V listopadu 2007 se stal docentem pro obor Chemie a technologie ochrany životního prostředí. Vladimír Kočí je děkanem Fakulty technologie ochrany prostředí VŠCHT. Fakulta je tvořena pěti ústavy: Ústav technologie ropy a alternativních paliv, Ústav plyných a pevných paliv a ochrany ovzduší, Ústav technologie vody a prostředí, Ústav energetiky a Ústav chemie ochrany prostředí. Jak říká Vladimír Kočí, fakulta je unikátní tým, že se zabývá všemi živly, vodou, ohněm, vzduchem i pevnou složkou prostředí.

Můžete na základě zkušeností z takových analýz dát nějaká obecná doporučení, jak mohou být firmy a instituce šetrné k životnímu prostředí?

Tady se moc zobecňovat nedá. Řešíme věci od ropného průmyslu přes koksárny po čištění odpadních vod, to jsou tak široká témata, že z toho nejde udělat nějaké obecné platné doporučení.

Kdybych ale měl přeci jen dát nějaké obecné moudro, pak asi toto. Když firma chce snížit své dopady na životní prostředí, měla by si nejprve udělat jakousi vnitřní inventuru, jaké dopady na životní prostředí vůbec má. Měla by si je seřadit podle významnosti a měla by je začít řešit od těch nejvýznamnějších.

Setkáváme se s tím, že firmy z oblasti energetiky deklarují svou ekologičnost tím, že v kancelářích třídí papír a tisknou na recyklovaný papír. To já považuju za greenwashing. Používat v kanceláři recyklovaný papír je málo. Nechci říct, že je to špatně. Je to málo. Hlavní dopady na životní prostředí jsou jinde. A všechno ostatní je jen marketing.

Každý by měl tu svou ekologičnost deklarovat a rozvíjet v oblasti, která je jeho předmětem činnosti. Tam to totiž má především smysl. Třídění papíru je fajn. Ale pokud chcete říct, že jste ekologičtější než konkurence, pak by to mělo být v tom hlavním předmětu činnosti.

Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta se typicky cílí na lidi, zejména na děti. Proti tomu nic. Ale zcela mi tu chybí EVVO zaměřené na firmy. A myslím si, že se prostě neví, co by firmách nejvíce prospělo za informace, za vzdělávání. A že to neví ani samotné firmy. Co by podle vás potřebovaly firmy slyšet? A od koho?

Na to vám neodpovím. Jednotlivé segmenty průmyslu potřebují něco jiného, muselo by se to nejdřív zmapovat a zanalyzovat. Ale bylo by to myslím strašně zajímavé. Ale hrozně se mi ta myšlenka líbí a velmi rád bych na tom spolupracoval.

Rozhodně by se EVVO pro firmy muselo pojmout zcela jinak, než jak se dělá EVVO

pro veřejnost. Jak to znám, tak ekovýchova jde hodně přes emoce a vytváření vztahu k přírodě, zejména u dětí. EVVO zaměřené na firmy, státní instituce a veřejnou správu by muselo být věcné. Aby to vedlo k tomu, že my jako společnost budeme méně škodit životnímu prostředí. To je v mnoha ohledech složitější EVVO než to zaměřené na děti.

A co by bylo pro EVVO ve firmách a institucích potřeba? Co by tomu pomohlo?

Jednak pozitivní vzory. Když je bývalý prezident státu skeptický vůči ekotechnologiím a radši si do konce života nakoupí klasické žárovky, tak je to špatný signál veřejnosti. A podobné věci tu byly dvacet let systematicky.

Těžké bude oslovit finanční skupiny, které řadu výrob vlastní. Jejich smyslem je generovat zisk. To není nutně špatně, i je může zajímat, jestli jejich firmy mají nějakou přídanou hodnotu a jakou hodnotu má konkrétní značka. A hodnotu značky utváří i společenská odpovědnost firmy.

Je tu ale i oblast průmyslu, která je ovlivněna aktuálním ziskem. Podnikatelské prostředí není jednoduché a na životní prostředí jim nezbývá čas a kapacita. To je ale z velké části úlohou státu, aby tu vytvářel podmínky. A to stát, myslím, moc nedělá.

Má smysl pro firmy a instituce jít cestou různých EMASů, norem ISO a ekoznačení?

Je to dobrý startovní bod. Jsou to dobrovolné nástroje, které firmu donutí si ve věcech udělat pořádek. Donutí ji to, aby si zjistila, srovnala a zhodnotila věci týkající se jejího provozu.

Nástroje jako EMAS, ISO normy řady 14 000 a podobně jsou ryze dobrovolné. Ale

v některých odvětvích se už považují za nutnost, už se prostě sluší je mít. V řadě odvětví to je tak, že abyste získal kontrakt s velkou zahraniční firmou, pak musíte mít patřičnou normu. Firmy to chtějí, protože i jejich odběratelé a zákazníci to chápou jako samozřejmost.

A to je, myslím, dobře. Ale nemělo by se ustrnout jen na získání dobrovolných nástrojů. Je potřeba to dál kultivovat, aby to

nezdegenerovalo v greenwashing, aby to stále neslo reálný obsah a přínos. Je dobré, že se myšlenka dobrovolných nástrojů ujala a že se životní prostředí stalo součástí velkého byznysu.

Rozšířené znění rozhovoru bude zveřejněno na serveru Ekolist.cz.

(mmo)

Firmy mohou přírodě pomoci tím, že budou odebírat elektřinu z environmentálně šetrnějších zdrojů.

Foto: Foto-Rabe / Pixabay. Licence: Public domain.

Tereza Součková

Ještěrky a brouci a stavby

Ač se to na první pohled nemusí zdát, nejsou na tom města z hlediska biodiverzity zas až tak špatně. Naopak bývá ve městech relativně vysoké zastoupení rostlinných i živočišných druhů, což je dáno rozrůzněností biotopů a vysokou potravní nabídkou. O zvyšování biodiverzity ve městech se snaží i některé velké firmy. 01/71 ZO ČSOP Konilec již dlouhodobě na toto téma spolupracuje s firmou Skanska, která se snaží začlenit prvky zvyšující biodiverzitu do svých nových staveb na území hlavního města Prahy. Momentálně spolupracujeme na třetím projektu a chystáme se na čtvrtý.

V minulém roce jsme spolupracovali na rezidenci Jarov na Praze 3 a rezidenci Jahodnice v Hostavicích. Projekt Jarov je již hotový a obyvatelé bytů zde mohou na krmítko v zimě nalákat ptáky na slunečnici, v létě jim zas mohou nalít vodu do pítka/koupátka. V areálu je také umístěna ptačí budka a v záhonech jsou budky pro různé druhy hmyzu – například domek pro motýly a domek pro slunéčka a zlatoočka. Záhony jsou osázeny nektaronosnými bylinami, abychom na ně nalákali co nejvíce užitečného hmyzu.

Na rezidenci Jahodnice jsme měli více prostoru, a proto jsme zde vytvořili broukoviště ze zapuštěných klád. V plánu je též výstavba skalek pro ještěrky, které se v okolí vyskytují. V areálu na jaře vysejeme luční kvítí, záhony osázíme nektaronosnými bylinami a umístíme zde velký hmyzí hotel, kam se bude moci nastěhovat užitečný blanokřídlý hmyz.

navazujícího Šáreckého údolí, které s Hendlovým dvorem v podstatě sousedí, jsme zde zvolili jako vhodné prvky např. budku pro puštíka obecného, budky pro pěvce (sýkorník a špačník) a navíc jeden netopýrovník. Pro hmyz je v plánu vybudovat ložené broukoviště a hmyzí hotel.

Pro letošní rok je v plánu spolupráce na usedlosti Hendlův dvůr na Praze 6. Díky umístění stavby v blízkosti hřbitova a na něj

Ptačí budka, věž pro slunéčka sedmítečná, domek pro slunéčka a zlatoočky. Krmítko pro ptáky, domeček pro motýly a Tereza Součková sázející nektaronosné byliny na Jarově.

*Foto: Tereza Součková
a Martina Zrostlíková (poslední foto).*

Mgr. Tereza Součková je místopředsedkyně 01/71 ZO ČSOP Koniklec.

Zdeňka Vítková

Příměstské tábory nabízí dobrodružství přímo ve městě

Užívat si prázdninových výprav a dalších radovánek a přitom každý den usínat v bezpečí své postele, nablízku mamince a tatínkovi. Obojí je možné, pokud se dítě účastní příměstského tábora. S výběrem příměstského tábora je dobré začít už na jaře.

Stále oblíbenější příměstské tábory nabízejí denní i týdenní prázdninové programy pro děti přímo ve městech. Školáci a předškoláci stráví volné dny zajímavými a zábavnými činnostmi a na večer se vrací domů. Příměstské tábory se proto hodí i pro děti, které se ještě bojí být delší dobu bez rodičů.

Příměstský tábor je možné navštěvovat i o jarních, pololetních, velikonočních nebo podzimních prázdninách. Nejvíce jich probíhá a nejvíce žádané jsou však o těch nejdelších – letních prázdninách. Právě jaro, kdy rodiče plánují dovolené a organizátoři zveřejňují své letní akce, je ideální doba k jejich vybírání.

Příměstský tábor totiž nemusí znamenat jen zajištěné hlídání dětí po čas, který tráví rodiče v práci. Chvilky strávené na táboře, byť tom příměstském, nemusí být zaplněné jen sezením a činnostmi pod střechou. Některé tábory jsou zaměřené například na sport, jiné na výlety po městě. Děti mohou zažívat i „bojovky“ v lese, výpravy do přírody nebo mohou nad něčím bádát a něčemu se přiučit.

Kromě domovů dětí a mládeže, spolků a oddílů, sportovních klubů, soukromých organizací organizují příměstské tábory i základní a mateřské školy, včetně těch lesních, nebo ekologická centra a organizace. Právě u těch jde pobyt na táboře ruku v ruce i s environmentální výchovou a osvětou.

Například Ekodomov na Praze 6 i na letošní letní prázdniny připravil týdenní příměstské tábory pro předškoláky i školáky. Zatímco menší děti budou mít možnost vstoupit během červencových dní do několika pohádkových příběhů, starší zapojí své smysly při poznávání přírody v hlavním městě. Příměstské tábory připravuje i ekologické středisko ekologické výchovy Toulcův dvůr.

Dobře zorganizovaný a kvalitní tábor pozná rodič podle jasných informací o vedení tábora, jeho programu nebo referencí a fotografií z předchozích ročníků, shodují se jejich zkušenosti pořadatelé. „Zde by si rodiče měli možnost vytvořit obrázek o zajímavých aktivitách a dovednostech, které děti na táboře mohou získat,“ sdělila Eva Mašková, koordinátorka kroužku Malý průzkumník přírody v Ekodomově.

Podle Zuzany Hanušové z Toulcova dvora má být harmonogram tábora, který se má dětem líbit, plný a jeho čas 100 % využitý. V průběhu pak přínosný tábor poznáte

snadno: podle toho, že se na něj děti opravdu těší každý den.

Podstatní jsou také lektoři, jejich zkušenosti a dosavadní práce s dětmi nebo zázemí organizace. Podle Svetlany Sarkisjanové z Lesní školky Šárynka je důležité, aby bylo patrné, kdo tábor organizuje a kdo bude pracovat s dětmi. Fungovat musí i komunikace mezi pořadatelem a rodiči. Výhodou je dlouhodobá zkušenost s pořádáním táborů nebo prosté prázdninové pokračování činnosti, kterou provozuje organizátor po celý školní rok.

Ukazatelem kvality je podle Evy Maškové také počet dětí připadající na jednoho lektora či vedoucího. Méně dětí znamená možnost většího individuálního přístupu. „V Ekodomově máme proto nastaveno 8, maximálně 9 dětí na lektora pro předškolní děti a pro první stupeň ZŠ,“ prozrazuje.

„Ideální je, když se program koná někde, kde to člověk alespoň trochu zná. Tím, že se na příměstské tábory nejezdí daleko, protože děti spí doma, je šance volit takový, kde fungují, sousedské vztahy. Pak člověk nejlépe ví, komu dítě svěruje,“ dodává Tereza Valkounová z Asociace lesních mateřských škol. Doporučit lze i předchozí setkání rodiče s organizátory tábora. „V osobním rozhovoru člověk nejlépe pozná, zda má rodič i organizátor společnou představu,“ vysvětluje.

I v případě environmentálně laděných táborů se podle pořadatelů vyplatí hledat osvědčené organizace. „Rodič by se měl asi nejvíce zajímat, kde budou děti trávit většinu času. Pokud budou zejména v interiéru a hodně času stráví cestováním, pak si mnoho ekologických neužijí, i kdyby jeli do krásného zookoutku,“ pokračuje Tereza Valkounová. Lepší podle ní je vybírat tábor, kde se děti

setkávají v docházkové vzdálenosti k přírodě, ve které budou trávit většinu času.

Nemáte-li tušení, jaké příměstské tábory probíhají ve vašem okolí, můžete využít některou z databází prázdninových táborů: detske-tabory.info nebo taboreni.cz.

Foto: Archiv Toulcův dvůr

Ing. Zdeňka Vítková vystudovala Aplikovanou ekologii na ČZU. Je redaktorkou serveru Eko-list.cz.

Pražské rybníky

Krajina „pražského venkova“, tedy okrajových částí hlavního města, je velice pestrá. K typickým prvkům zejména jihovýchodního okraje patří rybníky. Najdeme tu hned několik rybníčních soustav, například na horním toku Kunratického potoka, v Milíčově či na Říčance v okolí Dubče.

Dobou největšího rozkvětu rybníků v této oblasti bylo 16. století, i když u některých nelze vyloučit ani původ starší (v této souvislosti se zmiňuje především Podleský rybník).

Vznik rybníků souvisel se šlechtickým hospodařením – chovem ryb, pohonem různých zařízení, především mlýnů, a také takzvané ledaření, tedy získáváním ledu pro potřeby panských pivovarů, kterým sloužil k chlazení produktů v teplejším období roku.

V okolí Dubče v té době vznikla rozsáhlá rybníční soustava, čítající k pěti desítkám rybníků, propojených důmyslným systémem kanálů; na kraji Uhříněvsí býval například Dvojhrázný rybník, z něhož vody odtékaly jak do Říčanky, tak do Pitkovického potoka. Do dnešních dnů z nich přežil jediný, avšak ve 2. polovině 20. století zde vznikly rybníky nové, takže větším množstvím vodních ploch se může okolí Dubče chlubit i dnes. Podobný vývoj, byť ne v tak radikální podobě, můžeme sledovat v celé oblasti.

V 18. a zejména 19. století nastává ústup rybníků v souvislosti s touhou po zemědělské půdě a v 20. století opět jejich částečná obnova. Soustava Milíčovských rybníků se díky tomu například posunula více k východu. První dva rybníky soustavy jsou dnes zaniklé, zatímco nový rybník na opačném konci kaskády (respektive retenční nádrž) vznikl v 80. letech 20. století v souvislosti

Podleský rybník se nachází mezi Dubčí a Uhříněvsí, svojí rozlohou 14,14 ha je třetím největším rybníkem v Praze.

s výstavbou sídliště Jižní Město. Právě retenční účely byly hlavním důvodem budování nových vodních ploch ve 20. století, k nim přistupovaly i účely rekreační a v některých případech i rybochovné.

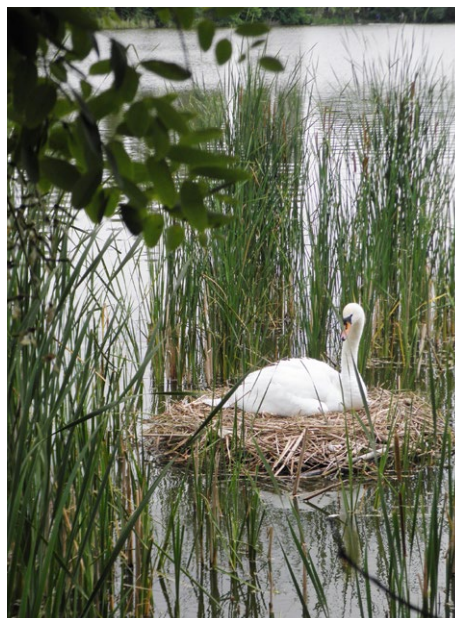
Nové rybníky jsou v Praze budovány i dnes – například v Hloubětíně, ve Vysočanech či v Motole. Hlavním důvodem je zlepšování

Starý dub na hrázi Podleského rybníka.

klimatu hlavního města. Byť nutno podotknout, že nejde o žádnou novinku, o blahodárném působení odpařující se vody z rybníků se zmiňoval v jednom ze svých nařízení již v roce 1356 Karel IV.!

Velký důraz je v současné době kladen na krajinnotvornou a ekologickou funkci rybníků, zejména při revitalizacích starších vodních

Labuť velká na Hrnčířském rybníku.

ploch, které postupně probíhají po celé Praze. A procházka kolem rybníků, nejsou-li příliš intenzivně využívány, může být skutečně velkým zážitkem, spatřit zde lze desítky zajímavých, někdy i poměrně vzácných druhů živočichů a rostlin.

Pojďme se k některým z nich podívat.

Ozdobou rybníků bez chovu ryb je na přelomu jara a léta lakušník.

Šeberovské rybníky

Na horním toku Kunratického potoka, v okolí Šeberova a Hrnčír, se dnes nachází deset rybníků. Šest z nich je součástí přírodní památky Hrnčířské louky, na pražské poměry poměrně unikátní lokality druhově bohatých vlhkých luk.

Největší z těchto rybníků je rybník Hrnčířský. Po jeho hrázi vede frekventovaná silnice, takže na procházku nic moc, příjemná a k pozorování vodních ptáků i života v břehových porostech vhodná je pěšina jdoucí od silnice po jeho západním břehu. Cesta je však slepá, rybník obejít kvůli soukromým pozemkům na jeho jižní straně nelze.

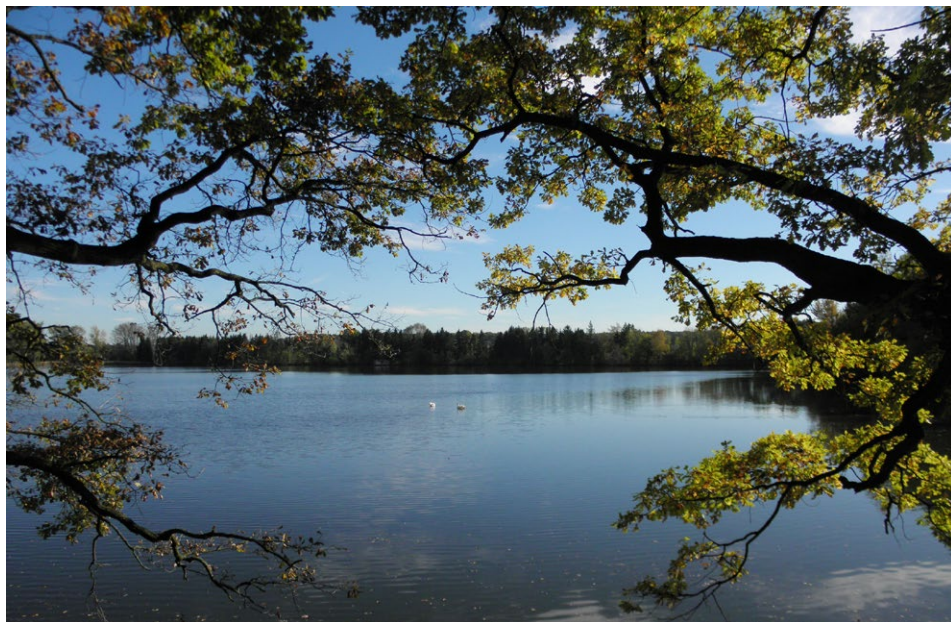
Přírodovědně nejzajímavější z celé soustavy jsou rybníky Sladkovský, Jordán a Brůdek. Vyzražíte-li ze severního okraje Hrnčír (autobusová zastávka Hrnčířský hřbitov) k severozápadu, po chvíli narazíte na Sladkovský rybník a zanedlouho na Jordán. Zatímco první je rybníkem historickým, druhý vznikl až v 60. letech 20. století. Oba společně prošly před pár lety kompletní revitalizací, od té doby se na nich rybářsky nehospodaří a jsou tak oázou především pro obojživelníky a vodní hmyz. Stále severozápadním směrem protíná pěšina jádrovou část Hrnčířských luk a dovede vás až k Brůdku na okraji Šeberova, oblíbenému pro změnu vodním ptactvem.

Milíčovské rybníky

Šestice rybníků na jihovýchodním okraji Jižního Města – Křtiny, Milíčovský, Kančík, Holmka, Vrah a Šáteček – je známá pod souhrnným jménem Milíčovské rybníky. První čtyři jmenované jsou součástí přírodní památky Milíčovský les a rybníky. Pro návštěvu je nejvhodnější využít okružní naučnou stezku Milíčov, vybudovanou před pěti lety

Českým svazem ochránců přírody „Natura, quo vadis?“, která se mezi rybníky proplétá.

Nejmalebnější z Milíčovských rybníků je Holmka, jejíž hráz zdobí řada staletých dubů. V jednom z nich žije vzácný tesařík obrovský, díky němuž je Milíčov i evropsky významnou lokalitou.

Podleský rybník neboli Podlesek. Název pochází od jeho polohy „pod Velkým lesem“.

Podobně jako na Šeberovských rybnících, ani tady není problém zahlédnout hnízdící labuť, potápky roháče, lysky či slípky zelenonohé, volavky popelavé i bílé, ledňáčka, ale při troše štěstí i vzácnější druhy ptáků, zejména v období tahu. V podvečer lze v bezprostředním okolí rybníků potkat několik druhů netopýrů. Obzvláště významný je však Milíčov, co

se obojživelníků týče. Bylo zde zaznamenáno 15 druhů a patří tak k druhově vůbec nejbohatším lokalitám v Praze. Lze tu však potkat i druh, který laický návštěvník může považovat za „velmi zajímavý“, biologům však dělá těžkou hlavu – invazivní (a velmi žravou) severoamerickou želvu nádhernou, která je pro obojživelníky velkým nebezpečím.

Rybník Homolka je součástí přírodní památky Milíčovský les a rybníky. Břežy rybníka jsou lemovány rákosovými a ostricovými porosty, které postupně přechází v olšiny.

Přírodní park Říčanka

Jak uvedeno výše, rybníční soustavu na Říčance dnes můžeme obdivovat především na archivních mapách (a to ještě jen těch nejstaršího data). Pro pozorného návštěvníka může být zajímavé pokusit se vystopovat její zbytky v terénu. Mnohé hráze zaniklých rybníků či pozůstatky bývalých kanálů jsou dosud dobře patrné, jiné lze přinejmenším tušit.

Vydáme-li se po naučné stezce Dubeč-Uhřetěves v protisměru, tedy z Uhřetěvesi, narazíme na jeden takový zaniklý rybník hned zkraje, uprostřed Uhřetěveské obory. Jeho prostor nebyl po jeho zrušení zalesněn, a tak tvoří polní enklávu uprostřed obory. Zanedlouho jsme však u skutečného rybníka; a dost možná toho nejstaršího v celé oblasti. Někteří historici připouštějí, že Podleský rybník by mohl mít středověký původ. Každopádně je se svými 14 hektary druhým největším v celé Praze. V minulosti býval oblíbeným rekreačním místem; traduje se, že se sem jezdil koupat z nedalekého kolodějského zámku sám prezident Masaryk. V současné době se projednává projekt vybudování areálu vodního lyžování, který by znamenal velmi necitlivý zásah do této lokality, a proto proti němu řada obyvatel i ochranářských organizací protestuje. Hráz rybníka je podobně jako na Homolce zdobena starými duby, přičemž tomu nejstaršímu, z něhož

zbývá již jen úctyhodné torzo, je odhadováno minimálně 300–400 let.

Zajímavé vlhké louky pod Rohožníkem, ke kterým dojdeme po půldruhém kilometru, jsou také bývalým rybníkem, jak napoví mohutná hráz na jejich konci. A za ní další rybník skutečný – V Rohožníku. Jedno z mnoha míst, kde rybník kdysi byl, pak nebyl a dnes znovu je. Rybník byl zrušen v 60. letech 19. století. Po necelém století však začal místním chybět, tak ho znovu, v trochu menším rozsahu, obnovili.

Něco podobného najdeme i v Litoznici pod Dubčí. Tam již naučná stezka nevede a lokalita je v současné době trochu obtížněji přístupná. Každopádně, mohutná hráz na severním okraji dnešní soustavy tří rybníků je pozůstatkem Velkého Litoznického rybníka, zrušeného začátkem 19. století. Nové tři rybníky na ploše původního jednoho byly vybudovány v letech 1957–1970 a záhy se staly významnou ornitologickou lokalitou. To byl i hlavní důvod zřízení přírodní památky Litoznice. Bohužel příliš intenzivní rybářské hospodaření a téměř nulová údržba dovedly rybníky do současného stavu – přírodovědná hodnota mizerná a stav havarijný. Je paradoxem, že jediné plně funkční zařízení je ona stovky let stará hráz! Dnes je majitelem všech tří rybníků město Praha a chystá projekt jejich „rekonstrukce“, jehož výsledkem

Rybník V Rohožníku byl zrušen v 60. letech 19. století. Po necelém století však začal místním chybět, tak ho znovu, v trochu menším rozsahu, obnovili.

by byla fakticky obnova původního velkého rybníka.

Další informace o pražských rybnících: praha-priroda.cz, praha.mistopis.eu.

Ing. Jan Moravec pracuje pro Český svaz ochránců přírody.

Aleš Rudl

Pražské jehličnany

Celý rok jsou v plné parádě. Jehlice mají uzpůsobeny k tomu, aby vytrvaly na dřevině déle, než je tomu u listnatých stromů. Jehlice mají tuhou pokožku s různými ochrannými vrstvami, které významně omezují odpařování vody. To je v zimě velice důležité, protože strom nemůže ze zamrzlé půdy přijímat vodu. Jehlice díky tomu mohou zůstat na rostlině po celý rok a většina jehličnatých rostlin tak zbytečně neplýtvá energií na každoroční tvorbu nových listů.

A výhody to přináší i za slunných letních dnů, kdy mnoho jehličnanů dokáže přežít delší sucha spíše než listnaté stromy a keře.

Mamutí stromy v Michelském lese

Sekvojovce obrovské nenajdeme jen v Kalifornii, ale rostou i u nás. Za největšími v Praze se můžete vypravit do Michelského lesa. Cestou po žlutě značené turistické trase od metra linky C Roztyly k rybníku Labuť je zaručeně nepřehlédnete.

Ve své domovině dosahují výšky až 100 m a průměru kmene v prsní výšce až 12 m. Jsou typické svými chomáčovitými větvkami namodralé barvy. Kmen mají dole nápadně ztlustlý a borka je červenohnědá, nehořlavá a odlupuje se v třásních. Listy mají sekvojovce jehlicovité i šupinovité. Oválné šišky zrají dva roky.

Dva sekvojovce v Michelském lese, ač nikdy nedorostou takových rozměrů jako je běžné v Kalifornii, jsou pro nás svým vzrůstem už nyní velice zajímavé a kolemjdoucí vždy upoutají.

Zdejší stromy mají přísně kuželovité a pravidelné koruny. Strom blíže k Roztylům má špičku vrcholu zlomenou od větru. Proto jde i ve své vrcholové partii více do šířky nežli sousední strom. To však nic neubírá na jejich imponantnosti.

Zdejší sekvojovce rostou v bývalé lesní školce, jež před několika lety ještě fungovala a byla

Sekvojovec obrovský je nejmohutnější strom na Zemi. Jako botanický druh byl evropské civilizaci neznámý až do roku 1841. Na snímku sekvojovce v Michelském lese.

oplocena. Stromy zde byly vysazeny lesníkem M. Kučerou v 60. letech minulého století. Zajímavostí je, že vyrostly přímo ze semen pocházejících z ratměřických sekvojovců. Ty

Cedr atlantský Na Balkáně patří mezi památnými stromy mezi mladé – odhadovaně stáří je jen 110 let. Obvod kmene je 200 cm a výška 14 m (měřeno v roce 2004).

rostou v zámeckém parku v Ratměřicích na Benešovsku. Jsou to nejmohutnější sekvojovce v Čechách. Nechal je vysadit hrabě Chotek jako třináctileté. Jejich stáří je zhruba 165 let a obvody kmene mají 535 a 555 cm.

Stáří michelských sekvojovců je kolem 60 let a obvody kmenů sahají bohatě přes 3,5 m. Oba sekvojovce jsou vyhlášeny za památné stromy.

Michelský les tvoří severní část Kunratického lesa a bývá někdy nesprávně nazýván jako Krčský. Rozkládá se na území katastrů Michle a Chodov. Dříve bylo místo pro svůj vesnický ráz Pražany vnímáno jako výletní místo. Les byl cílem mnohých rodinných nedělních vycházek, spojených s posezením na zahrádkách zdejších restaurací. Proslulá byla především restaurace U Labutě. Na přilehlém romantickém rybníku se výletníci mohli projít na loďkách. Les i dnes slouží ke krátkodobé rekreaci obyvatel. Má spíše charakter lesoparku a je protkán značenými turistickými cestami navazujícími na Kunratický les.

Nejmohutnější pražské cedry

Ani cedry nejsou naší domácí dřevinou, ale již se zde doslova zabydlely. Z cedrů je za památný strom zatím vyhlášen jediný. Najdeme ho v lokalitě Na Balkáně na Praze 3 v areálu tenisových kurtů TJ Spoje Praha. Má

pěknou, široce rozložitou korunu. V mládí do něj uhořel blesk, a proto když se do jeho koruny pozorně podíváme, zjistíme, že jeho kmen je rozdvojený. Větve s krásně jemně stříbřitými jehlicemi se rozbíhají od kmene do všech směrů.

Je známo, že strom má hodně společného s činností Dendrologické společnosti. Ta vznikla v roce 1908 ve Vídni pro podporu zahradního umění a nauky o dřevinách v Rakousku-Uhersku. Jejím prezidentem se stal hrabě Arnošt Emanuel Silva-Tarouca, majitel panství a tvůrce velkolepého přírodně krajinářského parku v Průhoncích u Prahy. Společnost neusilovala jen o shromažďování sbírek dřevin a jejich studia, ale i o využití rozsáhlé introdukce dřevin v zahradní tvorbě. Tyto snahy, podpořené významně praktickou činností, přispěly značnou měrou k povznesení zahradního umění u odborníků i v očích široké veřejnosti, a to v rámci celé monarchie.

Významnou složkou činnosti byly sběrné expedice nebo dovoz dřevin ze západní Evropy. Tak je to patrné i v případě tohoto cedru. Byl dovezen jako semenáček z Holandska. Stromky pak byly šířeny po celé Praze. Dnes tak můžeme potkat na více místech cedry podobného stáří, které rostou zásluhou tehdejší Dendrologické společnosti. Další jedince najdeme například v Uhřetěvsi v ulici K Netlukám, v Hodkovičkách v ulici

Polední nebo v Malešicích v ulici K Červenému dvoru.

K nejstarším zmínkám o památných tisech v usedlosti Turbová patří článek v časopisu Háj z roku 1910. Tisy jsou považovány za jedny z nejstarších v Praze.

Největším pražským cedrem je velikán na Dobešce na Praze. Najdeme ho při křižovatce ulic U Dubu a Příkrá. Strom patří k nejmohutnějším cedrům u nás. V roce 2013 byl zařazen do databáze významných stromů Prahy.

Ukryté tisy

Prastaré tisy najdeme na Praze 5 v Košířích na svahu při usedlosti Turbová. Silné kmeny tisů nesou rozložitě koruny. Patří k nejmohutnějším tisům v Praze.

Statnější z tisů byl popisován jako nejkrásnější pražský tis v časopise Krása našeho domova už v roce 1928. Byla zde i zmínka o jeho historii: „Strom tento jistě je pamětníkem dob, kdy v těchto končinách, daleko se městem, ve vinicích v době Karlově založených, kteříž takto velmi moudře a rozšafně pojili užitečné s příjemným“.

Turbová byla původně viniční usedlost, kterou koupil roku 1756 královský rada František Xaver Turba, který usedlosti dal nejenom jméno, ale také ji rozšířil a vybudoval zde barokní statek. V 19. století byla jedna z budov přestavěna na novobarokní vilu s charakteristickou věží a mansardovou střechou s vikýři.

Členitý terén bývalých vinic dal vzniknout krásné terasovité zahradě s řadou poetických

zákoutí, barokních schodišť a bran s několika pískovcovými sochami. V průběhu čtyřicátých let minulého století si zde Jiří Trnka pronajal byt. Usedlost Turbovou objevil, když šel náhodou kolem a všiml si tabulky o pronájmu volného bytu v přízemí.

V přízemním bytě v Turbové žila rodina Jiřího Trnky od roku 1939 do roku 1958. Zahrada vily byla inspirací i Trnkovi a ve svém zdejšími ateliéru vytvořil svá stěžejní díla. Kniha Zahrada, kterou sám napsal i ilustroval, se dočkala rovněž filmového zpracování.

Od roku 1964 je Turbová vyhlášena za kulturní památku. V této době už započala devastace celého areálu usedlosti. Nyní už se vše otočilo k lepšímu.

Zahrada zatím není volně přístupná. Na jeden z tisů se tak můžete podívat jen na přiložené fotografii. Stáří 300 let není v jeho případě nadsázkou. V roce 2015 byly tisy vyhlášeny za památné stromy.

Foto: Aleš Rudl / Pražské stromy

Ing. Aleš Rudl je dendrolog a autor webu Pražské stromy.

Zdeňka Černá
a Michaela Slussareff

Geolokační hry – Historie a jejich využití ve vzdělávání

Pojem geolokační hry se u nás používá poměrně krátce a není tolik rozšířen jako například geocaching. Geolokační hry jsou zpravidla venkovní hry, jež využívají hlavních funkcí smart telefonů a tabletů jako herního motoru posouvajícího herní příběh v závislosti na pohybu hráčů, plnění úkolů nebo například jejich úspěšnosti v řešení různých rébusů.

Úplně první geolokační hrou byla *Can You See Me Now?* od Blast Theory z roku 2003. Šlo o jakousi virtuální honěnou mezi hráči u herních map na obrazovkách a těmi v reálných ulicích. Princip většiny prvních her byl velice jednoduchý. Například *Single Story Building* bylo individualizovaným audio-dramatem tvořící příběh na základě polohy uživatele, nebo vyprávěl příběh skrze textové zprávy jako například u *Day of the Figurines*.

Světově nejznámější je asi geocaching, dnes nejrozšířenější geolokační hra, která nabízí jednoduchou platformu, která umožní hráči pomocí GPS souřadnic více či méně složitou cestu za pokladem, jejímž cílem je nalezení ukryté schránky. Některé z nich mohou navíc vyprávět zajímavé příběhy z daného místa, ale není to podmínkou. V posledních letech se začínají *cache* využívat také pro propagaci přírodního a kulturního bohatství v chráněných lokalitách a také ve vzdělávacích programech s environmentální tematikou. Velmi dobře totiž motivují hráče k pohybu venku, což je často v souladu s cíli EVVO programů.

Podívejme se ale na komplexní geolokační hry se vzdělávacím potenciálem. Pro lepší představu, jak takové hry fungují, uvedme úspěšnou geolokační vzdělávací hru *Mad City Mystery* vyvinutou na Univerzitě ve Wisconsinu v roce 2007. Ta nabízí hráčům detektivní zápletku, která začíná nálezem těla utonulého muže v přístavu. Prostřednictvím plnění mnoha úkolů na různých místech města se hráči dostávají k postupnému vyřešení případu. K vyřešení úkolů jim slouží mobilní telefon, skrze který na různých místech města „potkávají“ virtuální postavy, získávají od nich informace a indicie.

Jak je z popsané hry patrné, geolokační hry mají primárně za cíl dostat hráče od stolů a počítačových obrazovek ven, podpořit je v interakci s okolím. Vzdělávací hry jsou koncipovány tak, aby navíc motivovaly k učení a hráči dosáhli vzdělávacích cílů, které výsledná hra nese. Mnoho her lze navíc hrát ve skupině, což podporuje kooperaci a diskuzi mezi hráči (žáky, ale i například mezi dětmi a rodiči při informálním vzdělávání).

Hlavní přínos geolokačních her je z našeho pohledu právě to, že hru můžete opravdu hrát jen v místě, pro které je určena. Nelze ji hrát ve škole v lavici ani doma v posteli. Musíte si za ní prostě přijít. Jakmile jste na správném místě, telefon nebo tablet si toho všimne a předem nainstalovanou hru vám otevře. Herní úkoly jsou nastaveny tak, aby

je hráč mohl zodpovědět pouze díky své aktivitě v terénu, každý další úkol se otevírá dle lokace hráče, proto geolokační hry. Telefon také nabízí interaktivní virtuální postavy, animace a videa a také různé „vychytávky“ typu rozšířené reality, která hráči umožní vidět věci, které by jinak neviděl.

Kdo si pod pojmem virtuální realita neumí mnoho představit, můžeme jako příklad

Hraní hry Veltrusy – Ostrov pokladů v areálu zámekého parku Veltrusy. Bez chytrého telefonu se neobejdete.

uvést celosvětově proslulou hru Pokémoni, která prvky rozšířené reality herně využívá. Umožňuje hráčům chytat pokémony na zastávce autobusu nebo v parku, ačkoli je nikdo další, z řad netušících kolemjdoucích, nevidí.

Můžeme si zahrát i v Praze?

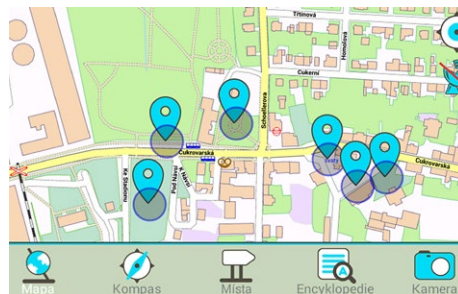
Pokud vás téma geolokačních her zaujalo, pak vězte, že i v Praze máme možnost si některé zahrát. Vybrali jsme ty, které zpracovávají do určité míry témata z oblasti environmentálního vzdělávání.

Jednou z nich je například hra „Veltrusy – Ostrov pokladů“, která hráče zavede do ptáčích oblastí NATURA 2000 Veltruského zámeckého parku. Na dvanácti zastaveních propojených navazujícími úkoly hráči společně s průvodcem – malým havranem – hledají poklad.

Druhou hrou, která existuje i v papírové formě, je Tabletarium – Vinařická horka, kterou si lze zahrát ve stejnojmenné lokalitě nedaleko Kladna. Tato hra vznikala v rámci evropského projektu a je primárně cílena na žáky ZŠ a studenty SŠ. Hráči se ve hře stávají experty, jejichž úkolem je prozkoumat lokalitu a pomocí tabletu shromáždit dostatek informací pro odborné stanovisko, zda by v oblasti Vinařické hory u Kladna bylo vhodné obnovení těžby uhlí a kamene. Dvou až tříčlenné skupinky jsou pomocí GPS navigovány na 11 stanovišť, na kterých plní různé úkoly spojené s daným místem. Tato hra je vhodná i pro rodiče s dětmi a existuje i v papírové verzi pro ty, co nemají tablet nebo chytrý telefon.

Poslední z her je nejmladší „Duch Čakovice“, kterou připravovaly samy děti ze třídy 9. A ve výuce angličtiny na ZŠ Edvarda Beneše pod vedením lektorů z organizace M77. Žáci si nejprve zvolili téma, na které se hra bude zaměřovat, a vybrali průvodce hrou, jímž se stala malá holčička, která přežila bombardování ke konci 2. sv. války. Samy děti pak zvolily místa, kde by se hra měla odehrávat, změřily souřadnice lokalit, vymyslely mini-hry a hádanky pro vybraná místa a mnoho dalšího.

Závěrem je třeba říci, že v oblasti environmentálního vzdělávání jsou dnes častěji využívány prvky geocachingu a metoda questingu, které nejsou tak náročné na znalost a dostupnost technologií. Pro questing

Hru Duch Čakovice vymysleli žáci místní základní školy v rámci výuky angličtiny.

neboli hledačky potřebujete zpravidla jen papír, na kterém je, většinou formou veršů, popsána trasa podle orientačních bodů. Splníte úkoly, vylustíte tajenku a na konci na vás čeká poklad. Na questing.cz najdete připravené i dvě hledačky pro Prahu. Stejně tak kešky se hledají snáze a i jejich příprava pro učitele, který by je chtěl zapojit do výuky, znamená zdlouhavé programování.

Foto: Zdeňka Černá

Mgr. Zdeňka Černá vystudovala Ochranu a tvorbu životního prostředí na Univerzitě Palackého v Olomouci. Působí jako lektorka programů pro předškolní děti. Je spoluautorkou blogu smartdudlik.cz.

Mgr. Michaela Slussareff, PhD., vystudovala sociologii, andragogiku a posléze nová média na Karlově univerzitě. Její doktorský výzkum se týkal vzdělávacích možností videoher. Působí jako pedagog a věnuje se výzkumu a evaluaci vzdělávacích aplikací pro děti. Je spoluautorkou blogu smartdudlik.cz.

CO SE DĚJE V...

Agentura Koniklec

AGENTURA KONIKLEC

Nová knížka a mapa zasvěcená pozoruhodným pražským stromům

S trochou nadsázky můžeme říct, že uplynulý rok 2016 byl v Agentuře Koniklec „rokem stromů“. Díky souběžné práci na třech projektech zaměřených právě na téma stromů se nám podařilo vytvořit metodickou publikaci o významných stromech, turistickou mapu významných a památných stromů hlavního města a označit 10 významných stromů na území Městské části Praha 12 pomocí malých tabulek čitelných mobilními telefony.

Knížka Významné stromy – živá historie našich měst a obcí by se měla stát praktickým rádcem pro vyhledávání a označování významných stromů, ale také pro výsadbu, péči o ně a nejrůznější využití jejich příběhů. Na 160 stranách jsou obsaženy velmi konkrétní návody, jak stromy hledat, vysazovat,

označovat, jak o ně pečovat a jak je chránit. Samostatná kapitola je věnována využití tématu stromů v EVVO. Velký prostor dostaly příklady pražských významných a památných stromů. Kromě běžných údajů, jako je obvod kmene, stáří a podobně, se čtenář dozví historii každého stromu, okolnosti jeho vysazení a další kulturní či historické souvislosti. Knižku jsme v závěru loňského roku zaslali pražským školám, ekocentrům i dalším neziskovým organizacím.

Turistická **Mapa památných a významných stromů Prahy** (měřítko 1 : 38 000) je dobrým pomocníkem při plánování výletů a vycházek, jak pro přírodovědné kroužky a kolektivy dětí a mládeže, tak i pro rodiny nebo návštěvníky hlavního města. Mapa pokrývá celé území hlavního města Prahy a je v ní zakresleno několik stovek významných a památných stromů. V textové části je u každého stromu uvedena krátká zajímavost či popisná informace specifická právě pro konkrétní strom. U každého stromu je uveden přesný

popis jeho stanoviště, protože v městské zástavbě se pozoruhodné dřeviny často skrývají před letným pohledem kolemjdoucích.

Zájemci si o knížku a/nebo mapu mohou napsat na adresu agentura@koniklec.cz. Obě publikace jsou pro vážné zájemce k dispozici zdarma. Při zaslání poštou přiložíme fakturu na úhradu expedičních nákladů.

David Kunssberger

Beleco

Vyrazte s námi za přírodou... a historií, etnologií, zemědělstvím.

Beleco z. s. se v rámci kampaně Příběhy české přírody rozhodlo uspořádat v Praze několik netradičních biologických exkurzí. Kombinují se v nich biologie a ekologie s nějakým jiným odvětvím lidského vědění.

A tak bude možné vyrazit s Ondřejem Sedláčkem na ptáky do samotného centra Prahy a zároveň se dozvědět mnoho o historii města od Zdeňka Dragouna. Po Barrandovských skálách budou průvodci paleontoložka Jana Jančaříková a entomolog Petr Janša. Při výšlapu na Kazín budou o rostlinách mluvit Jiří Sádlo a o trampském hnutí Jan Pohůnek a oba dohromady o pohledech člověka na přírodu

Co se děje v... Bezobalu

Zajímá Vás, kdo jsou bytosti na obrázku a co se jim stalo? Dozvíte se to již 4. 4., kdy organizace Bezobalu spustí osvětově-crowdfundingovou kampaň, která poběží online i offline v pražských ulicích, kde tyto bytosti budete moci potkat. Jejím účelem bude informovat co nejširší veřejnost o principech a východách předcházení vzniku odpadu a konceptu zvaném Zero Waste.

Nezisková organizace Bezobalu, z. ú. se dlouhodobě věnuje šíření tzv. Zero Waste, tedy bezodpadového životního stylu. Ačkoliv je zero waste v zahraničí již výrazným fenoménem, do Česka teprve začíná pronikat. Bezobalu proto realizuje řadu osvětových aktivit, jako je např. loňská mezinárodní konference Bezobalu o Zero Waste, vydání knihy Domácnost bez odpadu a úspěšně provozuje

testovací bezodpadový obchod s nákupem do opakovatelně použitelných obalů. Připravená kampaň v ulicích je další fází dlouhodobého projektu, který chce veřejnosti rozšířit spotřebitelský obzor a nabídnout šetrnou alternativu ke konvenčnímu nákupu. Více se dozvíte již začátkem dubna na webu a facebooku organizace Bezobalu.

Petr Hanzel

Česká společnost pro ochranu netopýrů – ČESON

Na půdě, tam to žije!

Hrady a zámky jsou oblíbenými výletními cíli pro širokou veřejnost včetně školních skupin. Zároveň jsou tyto historické budovy často využívány netopýry. Jejich prostorné půdy slouží jako úkryty letních kolonií samic s mláďaty. Projekt „Na půdě, tam to žije – aneb poznejte tajemný svět netopýrů!“ využívá potenciálu těchto turisticky přitažlivých míst pro účely osvěty a ekologické výchovy. Ve vybraných lokalitách jsou pro návštěvníky připraveny netopýří pozorovatelný (kamerový přenos z kolonie), informace o netopýrech ve výkladu průvodců, pracovní listy pro děti či informační tabule seznamující s životem netopýrů. V sezóně se zde konají různé přednášky, exkurze a další akce pro veřejnost.

v průběhu dějin. Do Chuchelského háje bude možné vyrazit na houby s Janem Holcem a na otázky, jak se hospodaří v pražských lesích, bude připraven Martin Čížek. S květenou nejen pražských hřbitovů vás seznámí Jiří Sádlo a je to i skvělá příležitost dozvědět se něco o lidech, kteří jsou zde pohřbeni. Při procházce po Hrnčířských loukách se dozvíte hodně o rostlinách i hmyzu, ale i o zemědělském hospodaření kdysi a dnes. Průvodci budou Jiří Koptík a Petr Janšta.

Exkurze probíhají o víkendech a zveme na ně širokou veřejnost. Jsou podpořeny grantem Hlavního města Prahy, a tedy jsou zdarma. Termíny naleznete jak v kalendáři Ekolistu, tak na našich stránkách: www.beleco.cz.

A dobrá zpráva pro učitele vyšších stupňů – pro všechny exkurze vzniknou pracovní listy a budou uveřejněny na webu Beleca, takže můžete podobnou akci uspořádat pro své žáky sami.

Simona Poláková

Památky, při jejichž návštěvě se lidé mohou dozvědět o netopýřích obyvatelích více, jsou postupně doplňovány na tzv. netopýří mapu, která je umístěna na webových stránkách projektu. Zároveň jsou na webu zveřejňovány články o jednotlivých hradech a zámcích, které slouží jako tipy na výlety. Z lokalit, které jsou dobře dostupné pro pražské školy, lze uvést např. hrad Točnick u Berouna, kde lze v teplém období roku pozorovat dění v kolonii netopýřů velkých (kamerový přenos je promítán na obrazovku umístěnou na návštěvnické trase). Pro děti jsou připraveny pracovní listy, pomocí kterých si mohou návštěvu památek zpestřit a zároveň se dozvědějí zajímavosti ze života netopýřů. Pracovní listy (včetně jejich řešení) jsou k dispozici v pokladnách hradů a zámků, lze si je však také stáhnout z webu, vytisknout a vzít s sebou na výlet. Při výletech do širšího okolí Prahy je možné takto využít např. pracovní listy o netopýřech na hradech Točnick, Týnec nad Sázavou, Šelmberek, Kost či na zámku Dobříš.

Ti, kteří nemají možnost vyrazit s dětmi na výlet, mohou na webových stránkách projektu najít i další informace zprostředkované zábavnou formou. V sekci Poznejte netopýře je od dubna do srpna promítán online přenos z letní kolonie netopýřů velkých. Ten je doplněn deníkem netopýřice Lucky. Prostřednictvím jejích zápisků se děti mohou dozvědět zajímavé skutečnosti o výchově mláďat, netopýřích námluvách i zimním

spánku. Na webových stránkách jsou k dispozici také další články seznamující s životem netopýřů na půdách a možnostmi jejich ochrany, v průběhu roku jsou zde zveřejňovány pozvánky na akce pro veřejnost (včetně Mezinárodní noci pro netopýry, která se koná každoročně na přelomu srpna a září).

V neposlední řadě lze zmínit putovní výstavu „Netopýří tajemní a zranitelní“, která rovněž vznikla v rámci tohoto projektu. Představuje rozmanitost netopýřích druhů vyskytujících se v České republice a zajímavý způsob jejich života. Výstava zahrnuje 14 panelů s fotografiemi a texty, prezentaci hlasů několika druhů netopýřů z ultrazvukového detektoru, kterou si mohou návštěvníci sami pouštět, drobné prostorové exponáty a interaktivní úkoly pro děti. Výstava je k dispozici k bezplatnému zapůjčení, a to i pro zájemce z řad ekocenter a škol.

Eva Cepáková

Stanice přírodovědců DDM

Tradiční jarní výstava na Stanici přírodovědců

Poslední dubnový týden proběhne ve velkém sále hlavní budovy Stanice přírodovědců na Smíchově tradiční jarní výstava zvířat s názvem: „Žáby, žabky, žabičky... a pulci“.

Jak již název napovídá, bude letošní akce věnována žábám a zajímavostem z jejich života. Vedle mnoha vystavených žabích druhů se návštěvníci seznámí také s různými typy biotopů, které obývají, s jejich potravou, rozmnožováním či anatomií. Zajímavý vývoj žab bude k vidění nejen na informačních tabulích. Některé vystavované druhy budou prezentovány od vajíček přes různá vývojová stádia pulců až po mladé žabky a dospělé jedince. Zvířata budou tradičně představována v biotopových nádržích.

Letos se návštěvníci mohou těšit na velkou kolekci pralesniček, odchované parosničky rajske, drsnokožky kornaté, rosničky včelí a mnohá jiná překvapení. Přestože na výstavě budou předváděny výhradně cizokrajné druhy, naše domácí žáby nezstanou opomenuty. Protože v době konání výstavy bude jaro již v plném proudu, necháme naše české,

moravské a slezské žabičky v klidu reprodukovat se v přírodě a představíme je fotografickou formou na stěnách výstavního sálu. Součástí výstavy bude chovatelská poradna a prodej odchovů terarijních zvířat a rostlin.

Termín konání výstavy: 24. 4. – 30. 4. 2017, otevřeno denně od 9.00 do 18.00. Drtino-va 1a, Praha 5. Tel.: 222 333 863, coufalova@ddmp Praha.cz, www.priroda.ddmp Praha.cz.

Vlasta Coufalová

Ekocentrum Koniklec

Zelené dvory jsou oázy pro obyvatele měst

V Praze se pomalu probouzejí aktivity občanů nebo skupin, které vedou k ožívování vnitroblohů. Mění je na útulné dvory plné zeleně

a klidu, místa pro komunitní život, setkávání a odpočinek, hru dětí nebo drobné zahrádkaření, pěstování a kompostování. Ekocentrum Koniklec pomáhá s podporou komunity místních lidí s proměnami dvou vnitroblohů v Praze 3 – v Korunní a Kubelíkové ulici.

Viděno v širších souvislostech, rozvoj těchto menších zelených ploch skýtá v Praze ohromnou příležitost. Revitalizací vnitroblohů se zlepšuje kvalita obytného prostředí a posilují silné stránky města jako takového. Souvisí to s ozeleňováním, snižováním hluku na přijatelnou úroveň a celkovou připraveností na klimatické změny. Fascinující na tom je, že příležitost se na tomto všem podílet je v rukách samotných obyvatel, případně vlastníků a správců budov.

Dosavadní zkušenosti s revitalizacemi ukazují, že lidé si implicitně příležitosti oživení vnitroblohů a dvorů uvědomují, ale existuje řada bariér, proč je nedokáží využít. Úkolem

pro neziskovky i veřejnou správu je zvyšovat zájem o stav a možnosti revitalizace zelených dvorů a vnitroblohů, zvyšování povědomí o jejich významu, upozorňovat na možnosti zlepšení kvality žití díky těmto místům a v neposlední řadě přímo podporovat jejich obnovu.

Barbora Týcová

Lesy hl. m. Prahy

Středisko ekologické výchovy Lesů hl. m. Prahy má na letošní jarní sezonu nabitý program plný akcí pro školy a školky, ale i pro širokou veřejnost. 6. dubna přijďte na vlastní kůži zažít výlov rybníka. Dozvíte se, co žije pod vodní hladinou i nad ní, vyzkoušíte si rybářské náčiní a zblízka si prohlédnete obyvatele pražských rybníků. Komentovaný výlov Hořejšího rybníka v Praze-Hloubětíně organizujeme ve spolupráci s Českým rybářským svazem.

V druhém květnovém týdnu budeme v rámci celorepublikového Týdne lesů pořádat výpravy nazvané Do lesa s lesníkem, při kterých budete mít příležitost navštívit les společně s lesníky a porozumět hospodaření v něm. Letošní téma je „Dřevo je cesta“, a tak se společně vydáme po cestě s několika zastaveními, na kterých zjistíme, jak dlouhá je

cesta od malinkého semínka přes dospělý strom až k báječnému materiálu, kterým je dřevo.

Do Zookoutku Malá Chuchle Vás začátkem dubna nalákají Ptačí trylky, přednáška zkušeného ornitologa, při které se mimo jiné dozvíte, proč a jak se ptáci kroužkují či jak potápka ke svému jménu přišla. Na den nejen dětí, ale všech mládat pro Vás na stejném místě bude připravena prezentace Záchrané stanice hl. m. Prahy pro volně žijící živočichy, která se každoročně postará o stovky osiřelých a zraněných mládat a pomáhá jim s návratem do přírody.

Pro školní a školkové skupiny máme na programu projektové dny (Do lesa s lesníkem, Lesní čarování, Do lesa za lesními bytostmi), sázení lesních dřevin, několik vycházek z cyklu Do geologické minulosti Prahy (Barrandovské skály, Krčský les, Prokopské údolí), vycházky s odborníky k revitalizacím a vodním tokům (Botič, Rokytky, retenční nádrže) a v tomto období budeme také společně s žáky mateřských a základních škol navštěvovat včelnice a ukazovat si medování, pomůcky včelaře, ochutnávat med či zkoušet smysly včel. V teplém počasí budou mít třídy možnost přespání v zookoutku Malá Chuchle a díky programu Noc v lese si budou moci vyzkoušet nocování „pod širákem“ a orientaci v nočním lese.

Ve Kbelích vzniká PRALES

V městské části Praha-Kbely budete mít 19. dubna možnost zúčastnit se Dnu Země, pořádaného v nově vzniklém ekocentru Lesů hl. m. Prahy, které nese název PRALES neboli Pražské lesní středisko.

Jak již název napovídá, ekocentrum bude zaměřené především na tematiku lesa. Projít se tu budete moci po naučné stezce nazvané Cesta dřeva, která návštěvníky zasvětil do tajemství života lesa a práce lesníků a poslouží především programům ekologické výcho-

vy pro školní skupiny. V rámci tematických workshopů na Vás čekají takové lahůdky, jako je stáčení medu v místní včelnici či pečení chleba, a protože v areálu je pro skupiny možnost přespání, nabídneme i komentovanou výpravu do nočního lesa.

Kromě vzdělávacích programů pro školy a školky a workshopů pro širokou veřejnost nově vzniklé ekocentrum obyvatelům Kbel nabídne také komunitní zahradu. Ta bude otevřena již od 1. dubna a budete si zde moci sami vypěstovat to, co vám parapet ani balkon nedovolí.

Těšit se můžete také na setkání s našimi ovci Žofkou, Otylkou a Pepinou. Kromě těchto tří krasavic stojí za povšimnutí také výběh s nutriemi a chybět nebude ani piknikové místo s ohništěm pro chvíle odpočinku a relaxace.

A kde nás najdete? Ekocentrum PRALES sídlí na místě bývalé okrasné školky a zahradnictví Kbely, Mladoboleslavská 953, Praha 19 (směrem na Vinoř).

Pavla Vamberová

Mladí ochránci přírody

Jaro je za dveřmi, a proto se i my intenzivně chystáme na toto roční období. Před námi je několik aktivit pro každého:

Celostátní akce **Hledání jara** – již řadu let každý druhý víkend v dubnu se hledají 3 zadané příznaky přicházejícího jara. Letos se pátrá po kvetoucím podbělu, létajících čmelácích a slunících se lidech. Hledejte od 7. do 9. dubna ve svém okolí tyto příznaky a nezapomeňte nám poslat výsledky svého pátrání. Bližší informace i letáky ke stažení jsou na našich internetových stránkách www.emop.cz/hledani-jara. A mezi námi: je to přeci perfektní důvod, proč vyrazit do jarní přírody... ve skupině, ale klidně i sami.

Druhou zajímavou aktivitou jsou terénní exkurze na téma **voda v přírodě**, které kromě odborného i hravého programu nabízí skupinám o maximálně 20 účastnících i návštěvu neznámých či málo známých studánek

a pramenů. Protože ne všude v Praze jsou studánky, soustředili jsme se na tyto zajímavé lokality: Petřín, Šárka, Prokopské údolí a Modřanská rokle. Co se týká náročnosti a termínu exkurzí: vždy záleží na dohodě, my jsme schopni se přizpůsobit vašim požadavkům, takže to zvládají jak malé děti, tak i senioři, v pracovních dnech i o víkendech.

Přihlašování skupin i jednotlivců probíhá na adrese CDM@emop.cz nebo na telefonu 606 900 286.

Třetí akcí je fotosoutěž **Příroda objektivem**. Celoroční soutěž má uzávěrku každé čtvrtletí, nejbližší kolo má uzávěrku už 15. března, další pak 15. června. Fotografie z tuzemské přírody na téma „Pavoučí svět“ nebo „Zrcadlení“ hodnotí porota ve třech věkových kategoriích od dětí až po dospělé. Podrobnosti a vkládání fotek je na www.emop.cz/fotosoutez.

Všechny uvedené aktivity jsou pro účastníky zdarma. Akce podporuje MŠMT, Hlavní město Praha a Městská část Praha 6.

Michal Kulík

01/14 ZO ČSOP „Natura, quo vadis?“

Chystáme PIKNIŠTĚ!

V rámci druhého ročníku participativního rozpočtu, který vyhlašuje naše domovská MČ Praha 10, se po loni veřejností vybraném projektu revitalizace okolí místní kapličky hlásíme s druhým menším projektem. Ten se také zaměřuje na využívání veřejného prostoru, ale tentokrát více v přírodě.

Pod názvem PIKNIŠTĚ se neskrývá nic jiného než PIKnikové místo s ohNIŠTĚm. O tom, zda bude návrh v dalších měsících realizován, se rozhoduje v březnovém hlasování veřejnosti. Věříme, že i Praha 10 a naše malá čtvrt' Malešice již brzy přivítá nový veřejný plácek.

Pikniková místa lze nalézt například v Hostivaři, na Babě, Kunratickém lese a dalších několika místech, které mají ve správě Lesy hl. m. Prahy. Těšíme se, že se i Malešický les zařadí jako nové místo se svým legálním ohništěm.

Více na webové stránce komunitní iniciativy Naše Malešice (www.malesice.eu), která je naším spolkem zaštiťována. Seznam a mapu piknikových míst v Praze najdete na portalzp.praha.eu/piknikovamista.

Milan Maršálek

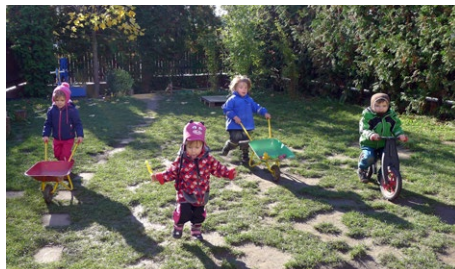

Ekocentrum Podhoubí/Ekoškola Rozárka

Co se děje v našich školkách? Obě pobočky Ekoškoly Rozárky jsou zapojeny do mezinárodního programu Ekoškola. Naše smíchovská školka již titul Ekoškola obdržela a letos se věnuje tématu vnější prostředí, konkrétně školkové zahradě. Schůzka Ekotýmu již proběhla a byla velmi tvůrčí – děti prováděly dospělé po zahradě, analyzovaly, kde si nejraději hrají a co jim chybí. Pak děti i dospělí nad plánky a obrázky diskutovali o tom, co by na zahradě mohlo být.

Trojská školka má za sebou první ze 7 kroků, Ekotým je sestaven a témata pro tento rok vybrána. Budeme se věnovat Jídlu a Odpadům. Po školce již řadí vrchní detektiv pan učitel Lukáš se svým týmem tajných agentů a analyzuje situaci. Společné dobrodružství začalo a my jsme zvědaví, co se nám v Rozárce podaří změnit k lepšímu a jak. Máme zprávy od tajných agentů, že se začínají dávat věci v jejich okolí do pohybu a také rodiče doma barevně označují koše a ledacos mění.

Pokud se právě rozhlížíte po školce, kde budou spokojené vaše děti i vy, přijďte se podívat k nám na Prahu 5 nebo 7. S čím u nás můžete počítat? Dostatek pobytu venku, program Začít spolu, respektující přístup k sobě navzájem i přírodě, zdravé jídlo,

menší počet dětí ve třídě a prostor pro svou jednoduchou hru. Jsme tu pro děti od 2 do 7 let. Radi vám vše ukážeme, přijďte na Dny otevřených dveří nebo se nám ozvěte. Kontakt: Eva Šůrová, tel.: 777 123 690.

Oslovuje vás to, co děláme a chcete se k nám přidat? Teď je ta správná chvíle! Můžete vést pobočku naší školky na Praze 5. Ředitelku nebo ředitele hledáme od srpna 2017. Kontakt: Lucie Sovová, tel.: 728 822 988. Těšíme se na vás!

A co nás čeká v branické Třešňovce, jejíž obnově se Ekocentrum Podhoubí již několik let věnuje? Posledních 16 mladých třešní vysadí jejich adoptivní rodiče v březnu a tím bude projekt „Obnova sadu pod Jiráskovou čtvrtí“ dokončen. O sad budeme nadále pečovat, během května sem, doufáme, opět zavítají ovečky, aby přispěly pomocí pasení k jeho přirozené obnově. Koncem června nebudou chybět ani sousedská setkání Třešně a Třešňobraní.

Více o školkách, plánovaných akcích, třešňovce a našich programech najdete na www.podhoubi.cz.

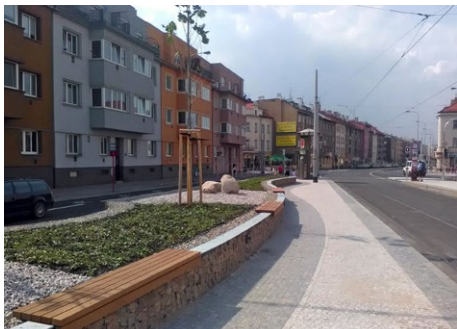
Pražské matky

Chodíte s námi už pět let!

Pražské matky oslavily 5. výročí provozu svého portálu Chodci sobě (chodcisobe.cz). Jeho prostřednictvím mohou chodci hlásit příslušným městským částem problémy, s nimiž se v pražských ulicích setkávají, a veřejně sledovat jejich řešení. Od února 2012, kdy neziskové organizace Pražské matky (prazskematky.cz) spustila portál do provozu, občané tímto způsobem podali 1 500 podnětů, z nichž veřejná správa vyřešila již 400. Patří mezi ně nejen běžné výmoly a nepořádek, které nám v ulici překážejí, ale také rozsáhlejší úpravy i rekonstrukce chodníků, parkovacích stání, tramvajových zastávek, zavedení nových nebo přestavba stávajících přechodů a další opatření, která usnadňují a zpříjemňují chůzi po Praze.

Portál je jednoduchý nástroj, díky němuž město i jeho části získávají přehled o tom, co chodci ve veřejném prostoru potřebují, a občanům zase umožňuje aktivně se s veřejnou správou podílet na změnách. Obě strany se tak od sebe vzájemně učí. „Všichni víme, že

chůze je dobrá pro zdraví lidí a atmosféru města, ale málo si uvědomujeme, že jako zcela bezemisní dopravní prostředek pomáhá zlepšit také ovzduší a snižovat hrozbu klimatických změn. Chceme proto portál nadále rozvíjet a modernizovat ho. Letos například občanům hodláme usnadnit podávání podnětů z mobilních telefonů díky vytvoření responsivního webdesignu," říká iniciátorka tohoto pražského projektu Petra Lukešová.

Bezpečné cesty do školy pokračují

Na webu prazskematky.cz/aktuality budou zveřejněny 21. února výsledky soutěže o podporu dalšího ročníku programu Bezpečné cesty, který dlouhodobě koordinuje spolek Pražské matky s pražskými školami. V rámci tohoto programu jsou školáci či studenti, pedagogové a také rodiče na jednotlivých školách aktivně zapojeni do procesu identifikace nebezpečných míst i navrhování

úprav. Pod vedením projektanta žáci v okolí školy také provádějí dopravní průzkum, při němž monitorují intenzity dopravy i dopravní chování všech účastníků provozu – řidičů, chodců i cyklistů. Získávají tím přehled o dopravní problematice i souvislostech dopravních návyků s bezpečností a kvalitou života ve městě, a tím i konkrétní představu o udržitelné dopravě a její potřebnosti. Na základě tohoto šetření dopravní projektant zpracuje dopravní studii s návrhy na řešení, které pak hlavní město postupně uskutečňuje. Tímto způsobem již zrealizovalo na 80 opatření – prazskematky.cz/fotogalerie. Bezpečné cesty do školy umožňují nejen občanskou participaci, ale i velice účinnou a aktivní dopravní i občanskou výchovu.

Jarmila Johnová

PRO-BIO LIGA

Učíme se na statku i na zahradě

Hlavní město Praha nabízí pražským školám i rodinám s dětmi exkurze do komunitních a školních zahrad a rodinných farem v Praze a okolí od února 2017 a po celý školní rok 2017/2018.

Exkurze probíhají v komunitních zahradách, potravinově využívaných školních zahradách,

rodinných farmách, komunitních kompostárnách, městských včelínech a městských produkčních sadech v hlavním městě Praha a jeho okolí. Celkem je v nabídce 20 různých provozoven, ze kterých je možné si vybrat.

Základní školy a gymnázia na území hlavního města Prahy mohou aktualizované nabídky exkurzí využít v průběhu druhého pololetí školního roku 2016/2017 a během celého školního roku 2017/2018. Žáci a studenti mají možnost na vybraných provozovnách poznat historii místa, fungování provozu, typ hospodářské produkce či její zpracování. Programy jsou vedeny zkušenými lektory z provozů a pořádajících organizací. Každý z účastníků obdrží tematicky zpracovaný pracovní list s nejdůležitějšími informacemi z dané provozovny.

Zájemci mají možnost vybírat z míst uvedených v katalogu na webových stránkách

exkurzezahrady.cz, kde naleznete u každé nabízené provozovny základní informace o provozovně a programu exkurze, dopravě do místa exkurze, které měsíce jsou pro účast na programu nejvhodnější či doporučení na vhodné oblečení. Účast pro jednoho žáka na programu je zpoplatněna 30 Kč. U mimopražských provozoven je zajištěna zdarma autobusová doprava do místa provozovny a zpět.

UČÍME SE NA STATKU I NA ZAHRADĚ

Pro rodiny s dětmi budou nabízeny jednorázové akce, které nejsou součástí nabídkového katalogu a budou vždy s předstihem zveřejněny na internetových stránkách www.exkurzezahrady.cz a dále bude nabídka na tyto jednotlivé akce rozesílána do rodinných a mateřských center, do domů dětí a mládeže a do dalších podobných zařízení na území hlavního města Praha. Rodiny s dětmi mají účast v programu zdarma. V případě účasti v mimopražské provozovně si dopravu hradí účastníci sami.

Realizaci exkurzí zajišťuje spolek PRO-BIO LIGA ve spolupráci s organizacemi EKODOMOV, 01/71 ZO ČSOP Koniklec a KOKOZA.

Jan Valeška

SEVEn

SEVEn

Víte, který spotřebič je nejvíce úsporný?

Nejjednodušším vodítkem při výběru domácího spotřebiče z hlediska nízké spotřeby energie je energetický štítek. Na energetickém štítku je v levé části barevná škála a vpravo šipka označující účinnost konkrétního modelu. Nejúčinnější je nejvyšší prvek označený tmavě zelenou barvou a nejméně úsporný je dole označen červenou barvou. Škála má obvykle 7 tříd, tradičně A až G, kde A je nejúčinnější a G je nejméně úsporný. U některých kategorií spotřebičů je škála doplněna o nové třídy A+, A++ a A+++.

Energetický štítek je celoevropské označení úspornosti spotřebičů. Uvádění energetického štítku podněcuje výrobce k vývoji stále úspornějších modelů spotřebičů a vede mezi nimi k soutěži. Současné energetické štítky byly zavedeny u prvních kategorií spotřebičů v roce 2010. Během relativně krátké doby to vedlo k výrazné proměně složení jednotlivých modelů, což dokládá úspěch zavedení energetických štítků. Stinnou stránkou je to, že u některých kategorií spotřebičů (např. chladničky, pračky nebo myčky) jsou dostupné již pouze modely v energetické třídě A+ až A+++.

třídou A+++ a modely s třídou A+ jsou ty nejméně úsporné.

Připravili jsme jednoduchou infografiku, která vysvětluje dostupnost jednotlivých energetických tříd v současnosti. Systém energetických štítků čeká změna, která uveďené problémy vyřeší a škálu tříd sjednotí. Do té doby se nicméně při výběru spotřebiče dívejte na infografiku, abyste omylem nevybrali ten nejméně úsporný spotřebič. Případně můžete vybírat z webu usporne-spotrebice.cz, který pravidelně aktualizuje seznamy těch nejúspornějších spotřebičů na českém trhu.

Michal Staša

Stará čistírna odpadních vod

STARÁ ČISTÍRNA
ODPADNÍCH VOD
1906 BUBENEČ

Stará čistírna odpadních vod

Historická stavba s unikátním podzemím nabízí neobvyklé volnočasové aktivity.

Vstupte do industriálu a poznejte původní účel národní kulturní památky. Naplánujte si vlastní program ve Staré čistírně.

Stará čistírna odpadních vod v Praze-Bubenči je významným dokumentem historie architektury, techniky a vodohospodářství. Byla postavena v letech 1901–1906 jako poslední článek systematické stokové sítě v Praze.

K čištění většiny odpadních vod města Prahy sloužila až do roku 1967, kdy byla nedaleko na Císařském ostrově uvedena do provozu Ústřední čistírna odpadních vod.

Areál Staré čistírny je národní kulturní památkou a kotevním bodem ERIH.

Světový den vody ve Staré čistírně 2017

25. 3. 2017 se od 9:00 do 20:00 ku příležitosti Světového dne vody uskuteční v areálu Staré

čistírny odpadních vod akce pro veřejnost. V rámci této akce budou probíhat prohlídky po celý den každých 15 minut. Obohatí je původní parní stroje i kotle v provozu a projíždky na raftech v podzemí. Bude připraven doprovodný program pro děti i dospělé. Můžete se těšit na tvořivé dílny a přednášky o využívání a zpracovávání odpadních vod, o životě ryb a důsledky vodního znečištění a další témata od odborníků z těchto oblastí. Dále budou probíhat po celou dobu trvání akce jištěné výstupy na komín s možností slanění se do ventilační šachty.

Občerstvení i parkování zajištěno.

Vstupenky je možné rezervovat přes rezervační systém na webových stránkách staracistirna.cz, kde se dozvíte i další informace.

Marcela Pokorná

TEREZA

Pátáci se těší na novou učebnici

Jak jsme psali v minulém čísle Evvoluce, učebnice pro pátou třídu nazvaná Pod nebem Země s tipy, jak učit venku, už přišla na svět. A v lednu doputovala do deseti vybraných škol, kde ji učitelé se svými žáky testují. Po ukončení testování ve školách a zpětné vazbě od učitelů i žáků budeme ještě metodiku upravovat tak, aby dětem i učitelům seděla jako ušitá. Od září začnou s metodikami pracovat všechny školy zapojené do programu Les ve škole, kterých je v současné době přes 300.

Přijďte na semináře Lesa ve škole

Na jaro jsme připravili hned dva semináře, na kterých představíme program Les ve škole a předvedeme, jak pracovat s učebnicemi.

A jeden se koná blízko Prahy, v jurtě lesní školky v Mníšku pod Brdy, ve středu 12. dubna od 16.30 hodin. Další horkou novinkou je webinář „Ha, ponožka“, ve kterém vám představíme metodiku pro prvňáčky. Webinář najdete na našem webu.

Mistři mezi učiteli

Novou aktivitou TEREZY je projekt Mistři kolegiální podpory. Jeho cílem je rozvíjet dovednosti pro kolegiální podporu v oblasti přírodovědné gramotnosti u pedagogů.

Ve spolupráci s organizacemi Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno a Střediskem ekologické výchovy a etiky Rýchory SEVER podpoříme 64 učitelů ze všech 14 krajů ČR, aby jako pedagogičtí lídři a interní mentoři iniciovali a vedli setkávání týmů pro kolegiální podporu pedagogů ze své školy či z regionu.

Zapojení pedagogové budou společně plánovat, navštěvovat a reflektovat výuku, rozvinou své zkušenosti s aktivními metodami výuky v přírodovědné oblasti a své dovednosti pro vedení a mentoring kolegů. Získají také zkušenosti se založením a vedením portfolia v souladu s požadavky MŠMT. Více informací na webu TEREZY.

Petr Daniš

Toulcův dvůr

Botič rozjíždí další ročník specializačního studia pro koordinátory EVVO

Botič, o. p. s., jež je součástí pražského ekologického střediska Toulcův dvůr, uskuteční již 5. ročník specializačního studia pro koordinátory EVVO (environmentální vzdělávání, výchova a osvěta) v mateřských školách.

Cílem studia, které bude probíhat od dubna 2017 do října 2018, je podpořit začleňování ekologické výchovy do každodenní činnosti ve školách. Studium vedou zkušení lektori a odborníci na různá environmentální témata. „Jedná se o čtyřicet různých lektorů, především pak o pracovníky SEV, koordinátory EVVO, terénní pracovníky či vědecké pracovníky například z Univerzity Palackého v Olomouci,“ dodává Martina Chvátalová, ředitelka Botič, o. p. s.

Toulcovská mateřská školka Semínko získala bronzový certifikát Skutečně zdravé školy

Skutečně zdravá škola, jejíž program zaštiťuje Ministerstvo životního prostředí a také Ministerstvo zemědělství, má vytyčená přísná kritéria, podle kterých hodnotí školy a školky. Mateřská školka Semínko, která denně vaří z čerstvých surovin a nevyužívá polotovary, získala bronzový certifikát. A jak říká Magdalena Kapuciánová, ředitelky školky: „I nadále budeme dbát na to, aby děti jedly zdravě, jejich strava byla sestavena převážně z čerstvých surovin a aby děti věděly, odkud jídlo, jež jedí, pochází a jak vzniká.“

Zachraň jídlo

Zachraň jídlo pokračuje
v osvětových kampaních

Iniciativa Zachraň jídlo, která se věnuje oblasti plýtvání jídlem, chystá další aktivity, aby se o problému zbytečného vyhazování potravin mluvilo nahlas. Budeme pokračovat v kampani Jsem připraven, kterou jsme spustili v minulém roce a která si klade za cíl upozornit až na 20 % zemědělské produkce, která se nevyužije kvůli nevyhovujícímu vzhledu plodin. Prostřednictvím dalších kulatých stolů (první dva se konaly v listopadu roku 2016 a nyní z nich vzniká souhrnný dokument) se budeme snažit hledat cesty, jak využít tak zvané „krivou“ zeleninu a ovoce.

Kromě toho plánujeme aktivity zaměřené na mladé lidi, kteří podle průzkumů plýtvají jídlem nejvíce. Chceme je oslovit kanály, které k nim v současnosti nejvíce promlouvají, a to jsou sociální sítě a Youtubing. Na léto také chystáme happening pro veřejnost: vaření džemu z ovoce, které by se jinak nevyužilo, a budeme pokračovat v paběrkování (výjezdy na pole, díky kterým zachráníme část zemědělské produkce, jež by se jinak zaorala). Naše aktivity můžete sledovat na webu zachranjido.cz, jsempripraven.cz a na sociálních sítích.

Zoo Praha

Vzdělávací akce pro školy:

Mayday 2017

Zoo Praha se dlouhodobě podílí na ochraně volně žijících zvířat a do těchto aktivit tradičně zapojujeme i školní kolektivy. Jednou z těchto aktivit je podpora mezinárodní kampaně na ochranu ohrožených druhů a skupin zvířat nazvaná MAYDAY, ke které se tradičně připojujeme a ke spolupráci zveme právě školní kolektivy, kterým není osud zvířat lhostejný. V roce 2017 se zaměříme na nelegální obchod se zvířaty a částmi jejich těl, což je vedle ztráty přirozeného prostředí druhou nejčastější příčinou úbytku zvířat ve volné

přírodě. 8. května proto zveme všechny školy, které se chtějí do projektu zapojit. Stačí v předstihu poslat přihlášku, kterou naleznete na webových stránkách Zoo Praha v sekci Pro školy.

Letní dvoudenní zooškoly pro děti

I na letošní letní prázdniny plánujeme pro malé milovníky zoo oblíbené dvoudenní zooškoly. Na tomto kurzu se děti dozvědí spoustu zajímavých informací o Zoo Praha, jejích zvířatech a fungování zoologické zahrady jako celku. Termíny letošních zooškol budeme na našich stránkách vypisovat v první polovině dubna (datum upřesníme na konci března). Případným zájemcům doporučujeme hlídat termín zápisu, protože některé akce se zaplní v řádu několika málo minut po uveřejnění.

Akce pro veřejnost:

Zbavte se fobií v zooškole pro dospělé!

Mnoho z nás trpí v dospělosti iracionálním strachem z některých zvířat – např. hadů či pavouků. Je vědecky dokázané, že fobie jsou z velké části naučené a lze jejich prožívání zmírnit. Zkušení odborníci vás seznámí s obávanými tvory, vysvětlováním a postupným seznamováním se pokusí nahradit negativní pocity pozitivní zkušeností do dalšího života. Oblíbená zooškola má již několik set spokojených absolventů. Podrobnosti o zooškole a termíny na rok 2017 naleznete na webových stránkách Zoo Praha v sekci Program a aktivity.

Vycházky za volně žijícími zvířaty v Zoo Praha

1. 4. – Mezinárodní den ptactva

V 10.00 proběhne vycházka za volavkami a kvakoši v zoo a ve 13.00 se můžete těšit na besedu o výzkumu volavek a kvakošů v Zoo Praha.

24. 4. – Na svatého Jiří vylézají hadi a štíři

Od 10.00 proběhne vycházka vedená odborníkem. Jejím tématem budou nejen hadi volně žijící v zoo.

10. 5. – Den ptačího tahu

Vycházka po zoo, pozorování ptáků a jejich určování podle hlasů, povídání o ptačích mi-gracích. Program začne v 9. 00.

21. 5. – Vycházka s entomologem

Procházka po zoo – určování hmyzu, ukázka smýkání nebo práce s určovacím klíčem. Proběhne od 10.00

Změna programu vyhrazena.

Jana Myslivečková

Martin Mach Ondřej

Stromy jako bytosti

Lesníkům a dřevařům odkojeným odborným školstvím se z té knihy budou kroutit palce u nohou. Pro vychovatele, učitele a pracovníky EVVO obecně může být kniha *Tajný život stromů* od německého lesníka Petera Wohllebena velmi inspirativní. Vypráví o stromech jako o bytostech nadaných citem, pamětí a rozumem.

Rozumí se samo sebou, že to má své meze. Autor nikde v textu netvrdí, že by strom byl schopný podobných mentálních úkonů jako třeba my, vyspělí savci. Rozhodně ale stromy nebere jako bezduchý zdroj celulózy.

Hned první kapitola hovoří o přátelství mezi stromy. Neberte autora doslova, není to stejné přátelství jako mezi Rychlými šípy. Je to spíš metafora pro vzájemnou pomoc mezi stromy, která prospívá lesu jako celku a pomáhá mu překonat krizová období. Rozumí se ale les přírodní, ne stejnověková smrková monokultura.

Autor má ve svém vyprávění silný sklon k antropomorfismu. O bucích se na jednom místě vyjádří, že vedou prostopášný život, přiznává jim paměť, o městských stromech hovoří jako o opuštěných dětech ulice. Ze začátku mě to při čtení dráždilo.

Když se ale naladíte na autorův způsob vnímání stromů, můžete proniknout do zajímavě podaného světa. Světa, kde čas plyne

jinak, kde nádech a výdech má jinou podobu a kde se dá utíkat. Jen to trvá nelidsky dlouho. Tajný život stromů je rozhodně zajímavé čtení.

Peter Wohlleben: Tajný život stromů; Rájec-Jestřebí 2016, nakladatelství Kazda Václav, www.knihykazda.cz

Martin Mach Ondřej vystudoval Sociální a kulturní ekologii na Univerzitě Karlově. Je šéfredaktorem magazínů Pražská EVOlucce a serveru Ekolist.cz.

KALENDÁŘ AKCÍ

Venkov

do 31. března 2017

Výstava Venkov seznámí s každodenností českého, moravského a slezského venkova v druhé polovině 19. a na počátku 20. století.

Místo: Praha. Národopisné muzeum – Musaion, Letohrádek Kinských, Kinského zahrada 98, Praha 5.

Rozkulačeno! Půlstoletí perzekuce selského stavu (prodlouženo)

do 31. března 2017

Co znamenali sedláci pro českou společnost? Proč a jak usilovaly nacistická a komunistická diktatura o jejich zničení? Co z jejich světa přežilo dodnes? Odpovědi na řadu otázek vám možná dá výstava Ústavu pro studium totalitních režimů instalovaná u nás v muzeu.

Místo: Praha. Národní zemědělské muzeum, Kostelní 1300/44.

Džungle, která nespí

do 18. března 2017

Navštívit tropický deštný prales v noci, to se podaří opravdu jen málokomu. Ve skleníku Fata Morgana tuto možnost máte. Přijďte se projít džunglí, která nespí. Atmosféru setmělého skleníku dokresluje tajemné osvětlení. Během noci intenzivnější voní některé druhy rostlin.

Místo: Praha. Botanická zahrada hl. m. Prahy, Nádvoří 134.

Český rok pro nejmenší

do 21. května 2017

Srdečně zveme rodiče a prarodiče s dětmi od 3 do 8 let na nedělní program do krásného prostoru barokních Stájí. Čeká vás celoroční program se

vztahem k ročnímu cyklu se zaměřením na lidové zvyky a obyčeje.

Místo: Praha. Toulcův Dvůr, Kubatova 32/1.

Pořádá: Středisko ekologické výchovy hl. m. Prahy Toulcův dvůr

Z fotoarchivu NZM I. – Lidé a zvířata

do 2. dubna 2017

Dokumentace vývoje zemědělské praxe i rurální architektury, změny podoby krajiny i vesnice a života a kultury zemědělců za posledních 100 let není snad nikde sebraná a uchovávaná v tak ucelené podobě.

Místo: Praha. Národní zemědělské muzeum, Kostelní 1300/44.

Orchideje

do 19. března 2017

Přijďte si užít harmonii barev a vůní. Letošní jednáctý ročník výstavy orchidejí.

Místo: Praha. Skleník Fata Morgana, Botanická zahrada hl. města Prahy, Trojská 800/196.

Kampaň bezobalu = bezodpadu

do 19. května 2017

Osvětově–crowdfundingová kampaň organizace Bezobalu informující o principech a výhodách předcházení vzniku odpadu a konceptu zvaném Zero Waste.

Pořádá: Bezobalu, z. ú., bezobalu.org
Pavla Kotíková

Cestovatelské přednášky: Kamčatka

14. března 2017 (úterý) 18.00–20.00

Úterní podvečery února a března patří v zoo exotickým dálkám. Ve Vzdělávacím centru u hlavního vchodu proběhne cyklus přednášek s CK Livingstone, který představí úžasné kouty světa, jimiž vás provedou ostřílení cestovatelé. Vstupné na přednášku činí 50 korun.

Místo: Praha. Zoo Praha, U Trojského zámku 3/120.

Na tom našem dvoře...

15. března 2017 (středa) 16.00–18.00

Setkáni se zvířaty našeho dvora, kde se dozvíte spoustu zajímavých informací o jejich životních potřebách. Některá zvířata si pohladíte, některá nakrmíte. Návštěva běžně nedostupných prostor. Na závěr si děti vyrobí z papíru a vlny kuřátko, které si odnesou domů.

Místo: Praha. Toulcův Dvůr, Kubatova 32/1.

Smart café – Jedy kolem nás

15. března 2017 (středa) 18.00–20.00

Jsou nebezpečné hračky, s kterými si naše děti hrají? Je bezpečné si v dnešní době koupit novou postel? Zdají se vám tyto otázky absurdní? Není tomu tak, přijďte si poslechnout odborníky a nechte si v rámci Smart café změřit množství nebezpečných látek v hračkách vašich dětí.

Místo: Praha. Café Therapy, Školská 30.

Pořádá: Zelený kruh, zelenykruh.cz

Sander's Hunters

16. března 2017 (čtvrtek) 17.30

Během desáté přednášky vás Jaroslav Tlustý seznámí s osudy lovců orchidejí. Nejen čeští muži hledající v Americe exotické rostliny pro anglickou firmu Sander & Co.

Místo: Praha. Výstavní sál, Botanická zahrada hl. města Prahy, Trojská 800/196.

Výsadba vánočních jedlíček

18. března 2017 (sobota) 10.00

Výsadba proběhne přímo za humny Toulcova dvora – v Hostivařském lesoparku. Vysazovat se budou ty jedlíčky, které jste si mohli před Vánoce zakoupit v Toulcově dvoře.

Místo: Praha. Výpust (vývar) Hostivařské přehrady, Hostivařský lesopark, Praha 10.

Pořádá: Toulcův dvůr, z.s., toulcuvdvor.cz/

Předjarní prohlídka Toulcova dvora s krmením ptactva**18. března 2017 (sobota) 14.00–15.30**

Prohlédneme si středověký špýchar s výstavou historického zemědělského náčiní a pradných rostlin. Podíváme se, jak si farma a příroda žije v předjaří, fekneme si, jak se na přírodě projevuje přicházející jaro a nasypeme ptákům zrní do krmítka.

Místo: Praha. Toulcův Dvůr, Kubatova 32/1.

Výsadba třešní v branické Třešňovce**18. března 2017 (sobota) 10.00 — 19. března 2017 (neděle) 16.00**

Ekocentrum Podhoubí vás zve na výsadbu 16 mladých třešní do branické Třešňovky. Výsadba proběhne v neděli 19. 3. od 10 hod. Můžete se zapojit již v sobotu 18. 3. od 10 hod. a pomoci s přípravami – kopat jámy nebo vyčistit plochu výsadby.

Místo: Praha 4 – Braník, Třešňovka Braník

Pořádá: Ekocentrum Podhoubí, podhoubi.cz

Český rok pro nejmenší – Příklad jara**19. března 2017 (neděle) 10.00–12.00**

Srdečně zveme rodiče a prarodiče s dětmi od 3 do 8 let na nedělní program do krásného prostoru barokních stájí. Čeká vás celoroční program se vztahem k ročnímu cyklu se zaměřením na lidové zvyky a obyčeje.

Místo: Praha. Toulcův Dvůr, Kubatova 32/1.

Lesy a rybníky na východním okraji Prahy**20. března 2017 (pondělí) 17.00–19.00**

Napadlo Vás někdy, že v dávných dobách byl dnešní východní okraj Prahy vlastně pohraničím přemyslovské državy, kterou odděloval od území Slavníkovců s centrem v Kouřimi a na Libici, rozsáhlý původní prales? A víte o existenci důmyslné rybníční soustavy v okolí Dubče (Praha 10)? Tak o tom tohle povídání bude.

Místo: Praha. SEV Toulcův dvůr, Kubatova 1/32, Praha 10, Velká přednášková.

Cestovatelské přednášky:**Mongolsko, Rusko, Korea****21. března 2017 (úterý) 18.00–20.00**

Ve Vzdělávacím centru u hlavního vchodu proběhne cyklus přednášek s CK Livingstone, který představí úžasné kouty světa, jimiž vás provedou ostřílení cestovatelé.

Místo: Praha. Zoo Praha, U Trojského zámku 3/120.

Den otevřených dveří v Lesníčku**22. března 2017 (středa) 10.00–11.00**

Seznámení s činnostmi, s režimem dne, se školním vzdělávacím programem, prohlídka zázemí, zodpovídání dotazů atd. Pořadatel: Mateřská škola Semínko – lesní třída. Lektor: Karel, Kateřina a Magda. Pro zájemce bude otevřena i možnost zápisu do této třídy.

Místo: Praha. Toulcův Dvůr, Kubatova 32/1.

Slepičky a kuřátka**22. března 2017 (středa) 16.00–17.30**

Tradiční akce, kdy přivítáme první letošní vylíhlá kuřátka. Zjistíme, jak se dostala na svět a co nám o sobě prozradí obyčejné vajíčko. Prozkoumáme život drůbeže na dvorečku a uděláme si malý výrobek na památku.

Místo: Praha. Toulcův Dvůr, Kubatova 32/1.

Seminář Vyhodnocení plánu odpadového hospodářství obce a jeho využití pro řízení OH obce**23. března 2017 (čtvrtek) 9.00–13.00**

Zpracování POH obce není pouze zákonnou povinností měst a obcí (§ 44 odst. 11 zák. č. 185/2001 Sb.), je zároveň příležitostí k nasměrování potřebného rozvoje odpadového hospodářství nebo pro odhacení rezerv vedoucích ke snížení tlaku na náklady odpadového hospodářství Vašeho města v budoucnosti.

Místo: Praha. Osadní 26, zasedací místnost, 2. patro.

Kláštterní zahrady:**Cesta na sever – překvapivě, Island!****23. března 2017 (čtvrtek) 17.30**

Během jedenácté přednášky vás zavede Jarmila Skružná a Dušan Foltýn na Island a seznámí s tamními klášterními zahradami. Na Island cestují turisté především kvůli uchvacující přírodě s horkými prameny, ledovci, sopkami...

Místo: Praha. Výstavní sál, Botanická zahrada hl. města Prahy, Trojská 800/196.

Teorie horsemanshipu**25. března 2017 (sobota) 10.00–18.00**

Václav Bořánek je moudrý učitel komunikace mezi člověkem a koněm a také jedinečný trenér. Je jedním z mála, kteří mají možnost vyměnit si názory se světově známými horsemany. Učí se od zkušenějších, sbírá nové poznatky a snaží se vše, co umí a zná o principech nenásilného výcviku koní, předávat dál.

Místo: Praha. Toulcův Dvůr, Kubatova 32/1.

Temná prohlídka Toulcova dvora**25. března 2017 (sobota) 20.15–21.30**

Přijďte na Toulcův dvůr uctít Hodinu Země prostřednictvím prohlídky po setmění. Čím méně uvidíte, o to více se zbystří jiné smysly. Ucíťte a uslyšíte netušené. Třeba zjistíte, že to má své kouzlo, občas vše vypnout a zhasnout...

Místo: Praha. SEV Toulcův dvůr, Kubatova 1/32, Praha 10, Infocentrum.

Kdepak ty ptáčku hnízdo máš?**27. března 2017 (pondělí) 16.30–18.30**

Jarní procházka areálem, sledování návratu ptáků z teplých krajín, prohlídka různých druhů ptačích hnízd, ptačích budek a několika ptačích vajíček. Dozvíte se o ptačích námluvách a ptačích mláďatech... Na závěr tohoto informačního a hravého setkání si děti vyrobí jednoduché ptačí hnízdo.

Místo: Praha. SEV Toulcův dvůr, Kubatova 1/32, Praha 10, Stáje 2.

Cestovatelské přednášky:**15 TOP národních parků světa****28. března 2017 (úterý) 18.00–20.00**

Ve Vzdělávacím centru u hlavního vchodu proběhne cyklus přednášek s CK Livingstone, který představí úžasné kouty světa, jimiž vás provedou ostřílení cestovatelé.

Místo: Praha. Zoo Praha,
U Trojského zámku 3/120.

Náš soused netopýr**29. března 2017 (středa) 17.30**

Přijďte se seznámit s tajemnými létajícími savci, kteří s námi často nenápadně žijí pod jednou střechou. Přednáška s promítáním přibližuje zajímavosti ze života netopýrů a jejich význam v přírodě.

Místo: Praha. Toulcův Dvůr, Kubatova 32/1.

Zdraví z pralesa**30. března 2017 (čtvrtek) 17.30**

Ludmila Škrabáková přiblíží tropické léčivé rostliny. Přednáška o slavných i méně známých léčivých rostlinách Amazonie. Hovořit se bude o věhlasné vilcacoře, lapaču i jiných léčivkách z největší lékárny světa.

Místo: Praha. Výstavní sál, Botanická zahrada hl. města Prahy, Trojská 800/196.

Staročeský velikonoční jarmark**1. dubna 2017 (sobota) 10.00–17.30**

Tradiční jarní setkání s přírodou, tradicemi, řemesly a řemeslníky. Budete mít možnost si v přípravných dílničkách vyrobit pištalku, pomlázku, řehtačku nebo jiný předmět vztahující se k jaru, potěšit se s lidmi, kteří předvádí stará řemesla, nakoupit drobné dárečky, shlédnout pohádku, zazpívat.

Místo: Praha. SEV Toulcův dvůr, Kubatova 1/32.

Ptačí trylky**1. dubna 2017 (sobota) 13.00–18.00**

Seznamte se s blízkou s opěřenými obyvateli pražských lesů. Zjistíte, proč se hrabavým říká hrabaví,

jak hebké je soví peří anebo jak potápka ke svému jménu přišla. Zábavný i poučným odpolednem Vás bude provázet zkušený ornitolog, od kterého se mimo jiné dozvíte, proč a jak se ptáci kroužkují.

Místo: Zookoutek Malá Chuchle,
Malá Chuchle 8, 159 00 Praha 5.

Pořádá: Lesy hl. m. Prahy, lhmp.cz

Motýli**4. dubna 2017 (úterý) — 8. května 2017 (pondělí)**

Motýli jsou asi nejobdivovanější skupinou hmyzu. Jejich krása, ladný let a křehkost fascinují člověka od nepaměti. Vydejte se do skleníku Fata Morgana a spatřete jejich krásu na vlastní oči.

Místo: Skleník Fata Morgana, Botanická zahrada hl. města Prahy, Trojská 800/196, Praha 7.

Výlov Hořejšího rybníka**6. dubna 2017 (čtvrtek)**

Přijďte zažít výlov rybníka na vlastní kůži. Dozvíte se, kdo žije pod vodní hladinou i nad ní, vyzkoušíte si rybářské náčiní a zblízka si prohlédnete obyvatele pražských rybníků. Výlov pořádáme ve spolupráci v Českém rybářském svazem.

Místo: Hloubětín, Praha. Východní strana Hořejšího rybníka (u mola).

Pořádá: Lesy hl. m. Prahy, lhmp.cz

Hmatová výstava – Motýli**14. dubna 2017 (pátek) — 1. května 2017 (pondělí)**

Expozice, kterou je možné si prohlížet doslova všemi smysly, přiblíží jak vidomým, tak i nevidomým návštěvníkům život a jedinečnost tohoto hmyzu.

Místo: Výstavní sál, Botanická zahrada hl. města Prahy, Trojská 800/196, Praha 7–Troja.

Den Země v ekocentru PRALES**19. dubna 2017 (středa)**

Nově otevřené středisko ekologické výchovy Lesů hl. m. Prahy, které nese název PRALES (Pražské lesní středisko), bude ve spolupráci s městskou

Akce hl. m. Prahy pro veřejnost v rámci oslav významných dnů s tematikou životního prostředí – Den Země 2017

- » 20. dubna 2017 (čtvrtek), 9.00–17.00 obora Hvězda
- » 24. dubna 2017 (pondělí), 9.00–17.00 Letenské sady
- » 26. dubna 2017 (středa), 9.00–17.00 Riegrový sady

Informačně vzdělávací kampaň pro veřejnost k problematice ochrany životního prostředí, pořádaná hl. m. Prahou ve druhé polovině dubna ve třech atraktivních přírodních lokalitách na území Prahy k oslavám svátku Dne Země 2017. Bohatý program na informačních stáncích pro dospělé i děti (hry, soutěže), informace a materiály k tématům nakládání s odpady, ochrany přírody a krajiny, hospodaření s vodou, udržitelné dopravy a energie aj. Ukázky svozové techniky a sběrných nádob.

Pořádá: Odbor ochrany prostředí MHMP
jitka.janovicova@praha.eu.

Částí Praha 19 – Kbely organizovat akci s názvem Den Země, v rámci které se veřejnost bude moci seznámit s aktivitami ekocentra.

Místo: Praha 19 – Kbely. Mladoboleslavská 953, Kbely.

Žaby, žabky, žabičky... a pulci**24. dubna 2017 (pondělí) 9.00****— 30. dubna 2017 (neděle) 18.00**

Poslední dubnový týden proběhne v sále hlavní budovy Stanice přírodovědců DDM hl. m. Prahy na

Smíchově tradiční jarní výstava zvířat s názvem: „Žaby, žabky, žabičky... a pulci“. Jak již název napovídá, bude letošní akce věnována žábám a zajímavostem z jejich života.

Místo: Stanice přírodovědců DDM, Drtinova 1a, Praha 5, sál v hlavní budově.

Den ptačího tahu

10. května 2017 (středa) 09.00–11.00

Vycházka po zoo, pozorování ptáků a jejich určování podle hlasů, povídání o ptačích migracích.

Místo: Zoologická zahrada hl. m. Prahy
U Trojského zámku 3/120, Praha 7.

Do lesa s lesníkem

13. května 2017 (sobota)

V rámci celorepublikového Týdne lesů 2017 pořádají Lesy hl. m. Prahy již 10. ročník akce Do lesa s lesníkem. Jde o příležitost navštívit les společně s lesníky a porozumět hospodaření v lese a jejich práci.

Místo: Chuchelský háj, Praha.
Pořádá: Lesy hl. m. Prahy, lhmp.cz

Bonsaje

19. května 2017 (pátek) — 28. května 2017 (neděle)

K vidění budou desítky bonsajů nejen z našich sbírek, ale i od dalších významných českých i zahraničních pěstitelů.

Místo: Botanická zahrada hl. města Prahy,
Trojská 800/196, Praha 7 – Troja.

Vycházka s entomologem

21. května 2017 (neděle) 10.00–12.00

Procházka po zoo – určování hmyzu, ukázka smýkání nebo práce s určovacím klíčem.

Místo: Zoologická zahrada hl. m. Prahy
U Trojského zámku 3/120, Praha 7.

Den mláďat

10. června 2017 (sobota) 13.00–18.00

Přijďte přivítat nově narozená mláďata do Zookoutku Malá Chuchle. Připravena pro Vás

bude i prezentace Záchraně stanice hl. m. Prahy pro volně žijící živočichy, která se ročně postará o stovky osiřelých a zraněných mláďat a pomáhá jim s návratem do přírody.

Místo: Zookoutek Malá Chuchle,
Malá Chuchle 8, 159 00 Praha 5.

Pořádá: Lesy hl. m. Prahy, lhmp.cz

Příměstský tábor Pohádkové lesnění

10. července 2017 — 14. července 2017

17. července 2017 — 21. července 2017

31. července 2017 — 4. srpna 2017

Pro děti především předškolního věku jsme připravili tři turnusy Pohádkového lesnění, které povedou průvodci a průvodkyně (učitelé) z Dětského klubu Šárýnka.

Místo: Zahrada lesní MŠ Šárýnka,
V Podbabě 29 b, Praha 6.

Příměstský tábor Příroda všemi smysly

24. července 2017 — 28. července 2017

7. srpna 2017 — 11. srpna 2017

14. srpna 2017 — 18. srpna 2017

21. srpna 2017 — 25. srpna 2017

Tábor Malého průzkumníka přírody.

Přírodou Prahy tak, jak ji neznáte – na vlastní oči, uši, nos i hmat. Pojďte s námi prožít jako loni dobrodružství skrze své smysly!

Místo: Zahrada lesní MŠ Šárýnka,
V Podbabě 29 b, Praha 6.

Příměstský tábor Eko-hraní v pražských lesích

21. srpna 2017 8.00 — 25. srpna 2017 18.00

28. srpna 2017 08.00 — 1. září 2017

Příměstský tábor pro děti ve věku 6–11 let v přírodě pražských lesů. Ucelený pětidenní program se soutěží. Vedoucí tábora s dlouholetou zkušeností práce s dětmi a profesionální lektori ekologické výchovy.

Místo: Příroda pražských lesů.

Pořádá: 01/71 ZO ČSOP Konílek, p. s.,
ekocentrumkonílec.cz

Kalendář akcí v oblasti ŽP a EVVO v Praze s mapovým výstupem

Hlavní město Praha zajišťuje od roku 2013 provoz kalendáře akcí v ŽP a EVVO pořádaných na území města. Zájemcům je na webových stránkách města k dispozici přehled akcí zahrnující zejména konference a semináře, festivaly a slavnosti, výstavy a veletrhy, přednášky a diskuze, dílny a workshopy, ale také filmy, videoprojekce, koncerty, divadelní představení, tábory, výlety a pobytové akce a také veřejná projednávání vlivů záměrů na životní prostředí, která aktuálně probíhají nebo proběhnou na území Prahy. Kalendář je k dispozici v textové a mapové verzi.

portalzp.praha.eu/kalendar_akci

Vybrané pražské projekty a aktivity v oblasti EVVO

Akce pro veřejnost v rámci oslav významných dnů s tematikou životního prostředí – Den Země 2017

Hlavní město Praha pořádá ve druhé polovině dubna k oslavám svátku Dne Země 2017 informačně vzdělávací kampaň pro veřejnost zaměřenou na ochranu životního prostředí. Akce se uskuteční ve třech atraktivních přírodních lokalitách na území hl. m. Prahy v těchto dnech:

- » 20. 4. 2017 – obora Hvězda (prostranství před Letohrádkem Hvězda)
- » 24. 4. 2017 – Letenské sady (u Letenského zámku)
- » 26. 4. 2017 – Riegrový sady (za restaurantem Park Café)

Občané se budou moci v uvedených dnech vždy od 9.00 do 17.00 hodin seznámit na informačních stáncích nejen s chráněnými

územími hlavního města, ale i s problematikou ochrany životního prostředí v Praze. Mohou zhlédnout barevnou velkoplošnou mapu „Praha a odpady“ s konkrétním uvedením sběrných dvorů, provozů na zpracování odpadů a kontaktů na ně a diskutovat o možnostech dalšího využívání vytrídných komodit. Nebude chybět ani vystavení příslušné svozové techniky a sběrných nádob.

Na všechny bude čekat mnoho zajímavostí, informačních materiálů; pro děti vědomostní soutěže a hry pod vedením zkušených lektorů z Ekocentra Koniklec. Děti si budou moci ověřit své znalosti mimo jiné v rámci her „Kde se bere energie“, „Využívání dešťové vody v domácnosti“ nebo „Ekologická zátěž v číslech“, kde se dozvědí, jak velkou přinášejí jednotlivé dopravní prostředky ekologickou

zátěž pro životní prostředí. I dospělí si mohou zasoutěžit a v rámci Mezinárodního roku k cestovnímu ruchu poznat a popsat památky ze seznamu UNESCO a správně je umístit na mapu ČR.

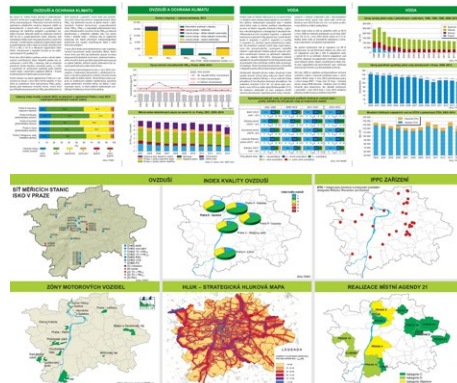
Bohatý program pro děti a dospělé připravil odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy ve spolupráci se společnostmi Pražské služby a.s., EKO-KOM a.s., kolektivní systémy (Asekol a.s., Elektrowin a.s., Ekolamp s.r.o. a Ecobat s.r.o.), Lesy hl. m. Prahy, Komwag, podnik čistoty a údržby města a.s. a městskými částmi Praha 2, 6 a 7. Technické zázemí této třídní kampaň pro veřejnost zajistí svozová společnost Pražské služby a.s.

Poskytování informací o životním prostředí v Praze

Vydání zprávy o životním prostředí v Praze se od verze 2014 zaměřují na podrobné informace v elektronické podobě a rozšíření základních informací pro veřejnost v tištěné verzi s více mapami a dalšími grafickými informacemi. Od jara 2017 budou výstupy v inovované podobě k dispozici postupně pro roky 2014 a další roky. Více viz portalzp.praha.eu/rocnkyzp.

Základními výstupy na internetu jsou v současnosti Portál životního prostředí (zprovozněn v roce 2015) a Atlas životního prostředí. K dispozici je uživatelským i řada dalších webových stránek a internetových aplikací

(např. stránky Pražská příroda, Praha zelená, Kalendář akcí v ŽP a EVVO aj., ve fázi finalizace je aplikace k prezentování podrobných údajů o nakládání s komunálním odpadem v Praze).

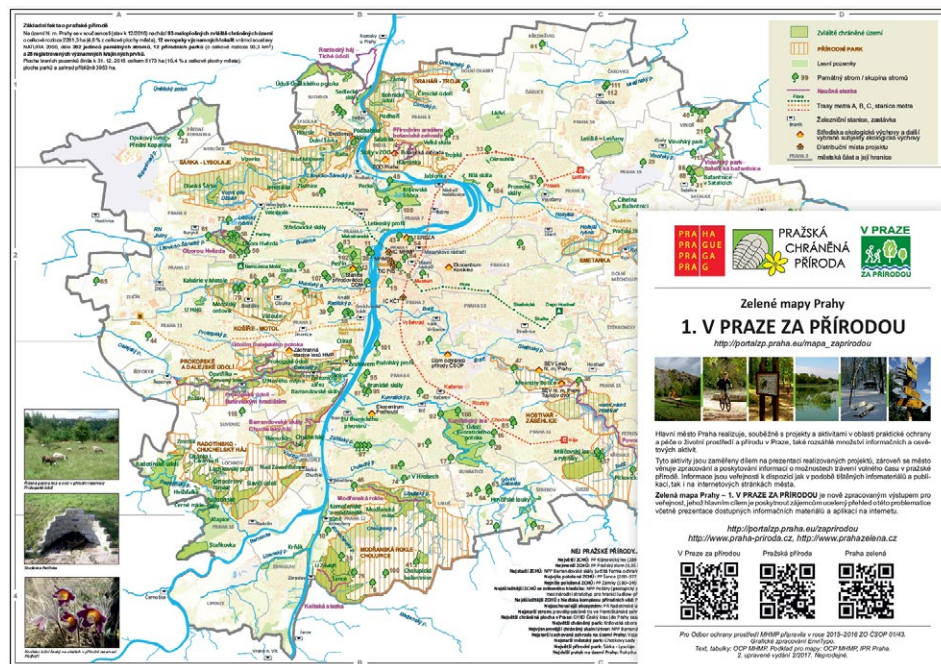

Soutěž Zelená informací 2016
zelenainformacim.cz

Hlavní město Praha se umístilo na druhém místě v soutěži Zelená informací 2016 o nejlepší prezentaci o životním prostředí na internetových stránkách měst a obcí v České republice. Jednalo se o 6. řádný ročník této soutěže. Hl. m. Praha se pravidelně umísťuje na předních místech.

Hlavní město Praha souběžně s projekty a aktivitami v oblasti praktické ochrany a péče o životní prostředí a přírodu v Praze realizuje také rozsáhlé množství informačních a osvětových aktivit, které jsou dílem zaměřeny na zpracování a poskytování informací o možnostech trávení volného času v pražské přírodě. Informace jsou veřejnosti k dispozici jak v podobě tištěných informačních materiálů a publikací, tak i na internetových stránkách města.

K již dříve distribuovaným sadám informačních materiálů budou pro zájemce od jara 2017 nově k dispozici **mapa V Praze za přírodou**, úvodní infomateriál téhož názvu, infomateriál k vybraným trasám tohoto projektu a návnazné od léta také pořadač V Praze za přírodou a pro přírodu.

kolektiv autorů OCP MHMP – EVVO

Foto: Archiv OCP MHMP

Samo se to neuklidí

V sobotu 8. dubna 2017 proběhne letošní hlavní termín akce Uklidme svět, uklidme Česko. Akce je zaměřena na dobrovolnické úklidy černých skládek, ale i drobného nepořádku z naší přírody, vesnic a měst. Plánované úklidy lze přihlašovat na stránkách projektu UklidmeCesko.cz.

Všem zaregistrovaným organizátorům budou poté poskytnuty nezbytné rady k plánování i propagaci jejich akcí. V letošním roce by měly být zajištěny pevné pytle. Rukavice budou rozdávány přednostně školám, pro které je připraveno také 1400 reflexních vest.

Za materiální podporou dobrovolnických úklidů stojí dlouhodobá spolupráce s generálním partnerem akce, Nadačním fondem Veolia. „Kampaň za čisté životní prostředí podporujeme jako generální partner už 10 let. Jedním z hlavních důvodů je její zaměření na ekologickou osvětu a velké zapojení dětí a mladých lidí. Péče o životní prostředí je společným zájmem nás všech,“ řekla nám k tomu Vendula Valentová, ředitelka Nadačního fondu Veolia. I letos se zapojí i samotní

Foto: Povodí Moravy

zaměstnanci společnosti a vyrazí v dubnu příkladně do terénu spolu s tisíci dalších nadšenců.

Organizátoři akce cílí v letošním roce opět i na školy a dětské kolektivy, neboť věří, že perspektiva je hlavně ve výchově mládeže. „Chceme pedagogům ušetřit co nejvíce práce s organizací a zajištěním bezpečnosti pro studenty,“ říká Kateřina Landová z Českého svazu ochránců přírody, který se na akci spolupodílí.

„Uklidme svět, uklidme Česko nevzniklo jen proto, abychom uklidili černé skládky a nepořádek. Naším hlavním cílem je dosáhnout

stavu, kdy budeme žít v čistém prostředí a podobné akce už nebudou potřebné,“ říká za pořadatele Radek Janoušek z organizace Ekosmák. „S prevencí je důležité začít v mladém věku, proto chceme dětem a mládeži zprostředkovat autentický zážitek úklidu nepořádku či černé skládky. Kdo sám jednou uklízel, ten už nepořádek vytvářet nebude,“ věří Radek Janoušek. „K akci se však samozřejmě mohou přidat všichni bez rozdílu věku, kterým není stav naší přírody, obcí a měst lhostejný. 8. dubna jdeme společně na to!“ dodává.

(mmo)

Zalití v slunci. Foto: Karolína Vučka